

LIBRAIRIE - PAPETERIE
JOSEPH GIBERT

Carnets

SÉRIE
STANDARD
VELIN

1958-1959

96 PAGES

POITIERS
7 et 9 rue Gambetta
TOULOUSE
3 rue du Taur

CLERMONT-FD
42 av. des Etats-Unis
BORDEAUX
14 rue Duffour-Dubergier

MONTPELLIER
6 rue de l'Université

**pour vos études
et aussi pour vos vacances**

NOUVEAU LAROUSSE ÉLÉMENTAIRE

Ce nouveau dictionnaire de 1 150 pages, 13×17,5 cm, abondamment illustré (1 700 illustrations en noir, 55 planches hors texte en couleurs et en noir, 9 hors-texte cartographiques en couleurs) compte 43 700 articles répartis en deux sections : « Langue », et « Arts, Lettres, Sciences ». Il vous est tout spécialement destiné.

Le vocabulaire allégé des mots désuets s'est enrichi de mots nouveaux, de termes scientifiques d'histoire et de géographie que vous rencontrez dans vos manuels et dans vos lectures. Une large place a été faite à l'automobile, à l'aviation, au cinéma, à la radio, à la télévision, aux sports. L'illustration est entièrement nouvelle.

La partie ARTS, LETTRES, SCIENCES a été, elle aussi, renouvelée. Un choix d'articles conforme aux programmes scolaires, une rédaction succincte et précise, tels ont été les soucis constants des auteurs.

MÉMENTO ÉLÉMENTAIRE

Cette encyclopédie vous apporte en un volume une masse de renseignements sur toutes les matières que vous étudiez : grammaire, histoire, géographie, calcul, sciences, dessin, musique, etc.

Ce livre peu encombrant vous évitera bien des erreurs et vous sera un excellent aide-mémoire de l'enseignement de vos maîtres. Vous le consulterez encore quand vous aurez terminé vos études.

Larousse a également pensé à vos loisirs avec sa collection « **CONTES ET GESTES HISTORIQUES** » qui rassemble en 50 volumes, une suite de récits passionnants : A la découverte du Pôle Sud ; à l'assaut de l'Himalaya ; l'épopée aérienne de l'Atlantique Sud ; Jean Bart, etc.

Catalogue gratuit sur demande chez tous les libraires

NOS ARTICLES MAROQUINERIE

ENTRESOL DE NOTRE MAGASIN
30, BOULEVARD SAINT-MICHEL

*Un choix incomparable de modèles fabriqués
en grandes séries, nous permettant des prix
très étudiés.*

TROUSSES D'ÉCOLIERS en mouton, vache, chèvre, box; petite, moyenne
et grande contenances; garnies par nous-mêmes, d'articles utiles et de qualité.

SERVIETTES D'ÉCOLIERS en vache, fabrication soignée. Neuf modèles et
tailles différents.

SERVIETTES AMÉRICAINES en vache fleur, 1er choix, lisse ou grain pécari,
fabrication très soignée, comportant de 1 à trois poches, dimensions 29 à 41 cm.

SERVIETTES D'AFFAIRES en vache fleur 1er choix, lisse ou grain pécari
inusable, fabrication très robuste et d'un fini irréprochable, quatre poches permettant
une très grande contenance, dimensions très largement calculées.

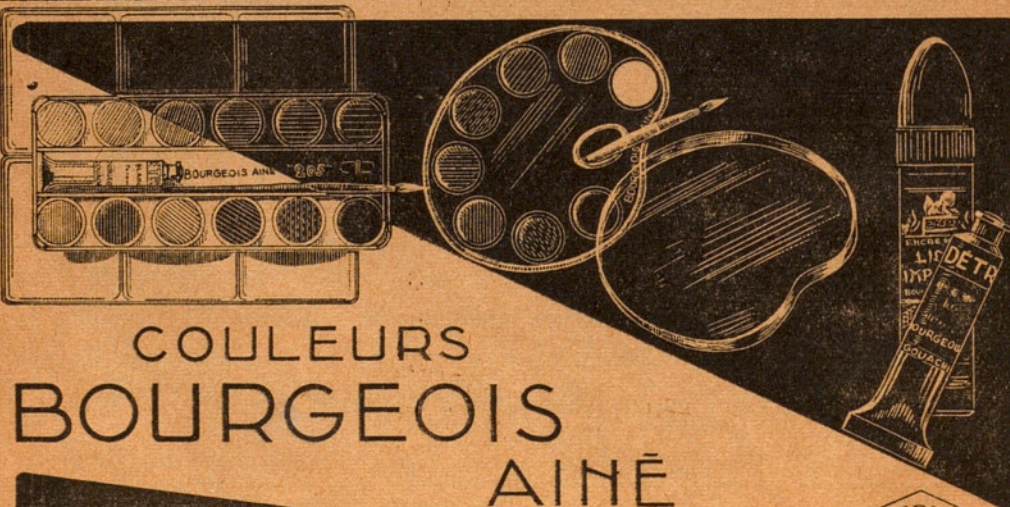
PORTE-DOCUMENTS en plastique, vache, vache fleur 1er choix, fermeture éclair
véritable, avec ou sans soufflets, poches intérieures et extérieures. Une gamme de
15 modèles différents, permettant de multiples usages. Sur demande, nous pouvons
adapter instantanément une mécanique à feuillets mobiles 4 anneaux.

PAPETERIE JOSEPH GIBERT

Pour ceux qui ont la santé
un mauvais bonbon est
à supprimer.
Un "Pierrot Gourmand"
est à ordonner...

EN VENTE DANS TOUTES LES BONNES MAISONS

Pour tous vos bonbons, exigez bien le mot
PIERROT devant **GOURMAND**

COULEURS
BOURGEOIS
AINÉ

Flashe

COULEUR
POUR LA DECORATION
GOUACHE INDELEBILE

PARIS
B
DEPOSEE

18 Passage du Génie

PARIS XII

hit de tant / ran. a Catalunya era una prau
nit, amb coll ~~mit~~ i fogueres al car-
rer tota un cel en el punt, perseguit
pel vent, el sortel tremolaven expressiu, i
amb olà d'alfalga, clavell, rosa encarnada
i ans.

ací a Poitiers la de tant / ran es una
nit gualterol. Sug o tres minces fogueres en tota
la ciutat i poca de comptar. Els francesos no
saben fer foc.

Habent-hi, però, tant espanyol ruyes refe-
piat a Dranen perque no demanet-los com
v'aprenen l'art i la prau de fer una fogue-
ra?

a Tolosa del ^{l'any (1939)} l'espauatol hi hi ha que
que tingueren la passada de est-terale la
nit de tant / ran amb un prau foc al car-
rer. Però quan demanaren al perris va a-
nar d'un tres i un ris que no el tanques-
tin a la prau.

En l'art mit uns longos espanyols que
volem fer un foc!
San nos en puad!

Viure amb l'altre, l'inconegut.
I morir amb ell.

Com cada any, i' ha presentat el pro-
blema de l'artineip. Un professor que no es-
tineja sembla que perd tot al cell de la
gent benita, que es la prau abunda més. ~~XXXX~~
~~XXXX~~ ~~XXXX~~ ~~XXXX~~ ~~XXXX~~ ~~XXXX~~

El piton, però, no es el problema de no
poder artinejar - que per mi no té cap
importancia - sinó el problema de poder
veure quatre murs sense cobrar de l'uni-
versitat.

Al cell de la gent mita de gaudir, ~~XXX~~
l'important - importancia de l'aparen-
cia, de la façada mita i l'intel·lin ~~XXXX~~
es l'artineip.

Tot-hom necessita obligar a presentar-me:
- y dones, quan comença l'articipi, monsiene
(apdevista!

monsieur (apdevista, llavors, ha de treure tota
la moneda falsa de les escutes:

- ho ho sí pas... Encara em resta un a-
xaman a fer... Tinc molta feina...

Clàstem, etc, etc.

aguant any, intracament, no fa pens de ca-
br. / tot el de les escutes de mal pagador no-
dime dir, amb accent el-topial:

- on est que aixem amb / aquest temps?

Enric, a Barcelona, s'ha quedat sense feina.
li faig arribar el diners que pre, que no
son gaires.

(Heu un llibre de Caldos (laveria: Temes de
monstru, que no em ha interessat gens,
que no aporta res nou als coneixements d'
monstru, que son tan contradictori, que cre-
que en plena contradicció. y preu en creix.

Tuballo cada dia, pre o molt, en el l'ó-
volum de l'història de la meua vida i al meu
fantasma, és el volum més difícil, és més
~~tanmateix~~ difícil reconstruir el paisatge i el
homenatge de passada i fa molt anys.

Tot-hom s'antosta en dir que l'ad-
veniment de Se Gaudí ha unificat la
situació, que Se Gaudí ha depaïtat el lloc
de l'obra d'algua. Tot-hom s'antosta en
dir-ho però en el fons ni sap res tota
tranquil.

ho crec, però, en el perill d'una guerra
civil. El poble francès tota massa acavay-
nat, massa ambritat, no massa ~~perill~~ per-
vol.

El interassa més - a la majoria, es
deu - la volta ciclista a França que el
perill d'un feixisme més o menys elis-

Schopenhauer, que quan orla seria reunir-se, deia: "Le mieux parti del mon tenen el nimis. Europa te el pauers".

Entre assegura que "Was nicht lieb Wein, Weiber und Haer sich lebentlang", o sigui para: qui no estima al vi, les dones i el cant sera un venent tota la vida.

Si hi ha molt - tal vegada entre ho ignoron - que estima al cant, les dones i el vi malgrat estar sense perfectes imbecils.

La politica catastrofica de De Gaulle - una vanitat inmensa, una tendencia autoritaria i aixota, un sentit de la "presidence" que cau en plena caricatura - m'ha fet pensar en la dita de Paul Valery: "Les Etats sont les plus froids de tous les monstres froids".

Terrificant i la seva dona m'han vingut a veure i han parlat uns dies d'amb mi. Molt bon est i ella pareix d'una banalitat, d'una banalitat!...

Ella es d'una manera de cultura literaria o tan enorme que no s'acomença a explicar-me-la. Ho ha llegit i es ~~la~~ - es a dir si: ha llegit quatre conjuncions, quatre preposicions - i seu altre que altres que tot-hom començen ell no pot comprendre? Tot el que hi ha una certa diputació literaria li fa veure mi-françesa.

Si ho fos tan bo d'explicar a fer parangons. Però es tan bo que no s'ica se'm convertint en Mòstima.

La vida, quan envellim, ja no es una cadena de dies: es una cadena de venets.

Però en fer testament. Ho poté dir a gran veu a la meua ment i al meu parment, car tot el que tenia ho he perdut gràcies a la politica. Ho em puc dir - ho em

queix o mai - car a mort atter es ha passat el
matin. L'important es així del foner de la po-
lítica amb les mans nates.

Tot es que avui, pobre i exiliat, proceixo, en la
biblioteca, que he ben venuda val cinc milions de
franes per cap llet, un propòst d'obres inédites
i es mena dret d'autor.

Fes i fes, val més així que res.

El novel·lista anglès Charles Morpau diu en
el Compàs del Pen Club a Amsterdam aquestes
nostalgiques paraules: "li novel·lisme (al Pen Club)
existim es perquè no puguem existir més una
organització com la dels escriptors exiliats. Novel-
lisme existim perquè ~~no~~ mai més no hi hagi es-
criptors exiliats ~~de~~ i perquè ~~perquè~~ ^{el} mot que es
designa signi forçat per sempre més dels co-
cabulari".

El·lusions. Belles il·lusions.

A Barcelona ha aparegut el meu llibre d'
andorra. M'han dit que es ven molt bé, més
bé que el d'altres escriptors que s'humiliaren,
per manca de diputats o per por - la por es
també manca de diputats - a Frances.

"Li mai en les naturalistes - ha dit Charlie
Chaplin a un periodista del New York Times -
la parla a andorra, que es el país més petit i
més insignificant del món".

Fes diputats, car li caldria casar-se amb una
pucella andorrana i allí hi es casat amb la filla
dels d'autor dramàtic o' keill. En canvi, però, que les
facil, la cosa resultaria perillosa: ja andorra hi
~~hi ha una gran quantitat de gent que s'ha exiliat, la qual cosa~~
~~perquè els penes, per diputats i per no diputats~~
~~la qual cosa, per existència ha una mena de gent!~~
Se quin afers delictes hanen haver-se fet
culpables es andorrans que s'en es ha casti-
pat enviant-los, ~~perquè els existents~~ per acabar
de fer el país, a aquesta gent?

Reteslo un retall de "Le Herald", que en
sembla interessant transcriure.

LE CLUB
DES ARTISTES DE MADRID
ATTRIBUE SES «LAURIERS D'OR»
A DES ANTIFRANQUISTES

Madrid, 11 mai (A.P.). — Le Club des artistes de Madrid, à l'occasion de l'attribution de ses quinze « lauriers d'or » pour 1956, a infligé un blâme public aux artistes espagnols qui soutiennent le régime franquiste.

En outre sept « lauriers d'or » ont été décernés à des artistes connus pour leur hostilité au régime.

Pablo Casals partage le prix de l'interprétation musicale avec le guitariste Andres Segovia, connu pour ses vues libérales. Juan Ramon Jimenez, qui vit en exil à Porto-Rico, a reçu la médaille Pio Baroja de poésie. La médaille du chant hispano-américain a été attribuée à une Mexicaine, Carmen de Vera Cruz. José Padilla, auteur de Valencia, a été couronné du laurier de la composition de chansons populaires. Il vit en France. Vitorio Macho, qui est rentré d'exil il y a deux ans, a reçu la médaille de sculpture, et Catalina Barcena, rentrée d'exil depuis quatre ans, celle de l'art dramatique.

Dans un préambule le Club des artistes, qui est une organisation groupant des personnalités non politiques de toutes les branches des arts, déclare :

« En présence des louanges excessives, acceptées aujourd'hui comme normales, qui de nos jours sont décernées à des médiocrités, nous avons voulu récompenser les valeurs réelles de notre art. »

El francès pateix d'un mal que crea un
be i del qual s'augmenta: la sapate. El fran-
cès es marta sapé.
I la sapate ~~augmenta~~ ~~del~~ ~~francès~~ ~~no~~ ~~es~~
en el ~~font~~ ~~en~~ ~~que~~ ~~una~~ ~~cosa~~: baixar.
El francès es baix per arència i potència.

He rebut uns exemplars del llibre d'an-
dorra. Molt ben imprès, molt ben editat, i in-
dita, en la notícia bis crítica, se ha fet
professor de filosofia en lloc de filosofia, que

que es l'important.

Seixanta cinc anys que me s'obliguen a fer-me aquesta pregunta: Quants me'n resten a viure?

He iole per encara alguna cosa més: escriure uns llibres, veure la impremta de Franco.

Aquest any em curs de vacances en orien-
ta de l'estiu. Em farà guanyar, però,
dos cents cinquanta mil pàgines.

Meus veïns no són pas enemics. Els no són
per bons non plus. Els no són ni intel·ligents ni
bèsties. Els són comença les tres parts dels
individus que componen l'humanitat.

En el fons, escriure - novel·la, teatre, poe-
sia, etc. - es tan voly al tripe actual de
obrerisme.

Sans l'ordre des choses possibles, je me suis
toujours attendu à tout.

~~El llibre de teatre de l'època, que era un
llibre de teatre, que era un llibre de teatre.~~

La solitud obliga a la sinceritat: per això
te grandesa.

Charles Vayssé m'avia les probes d'impremta
del seu llibre *Traki* que, per un desastre ter-
ribil editor, ~~no~~ ^{no} publica per compte propi.

En ~~la~~ Charles Vayssé acompanya a les
probes d'impremta amb uns mots, típics - me:
"Per què tanta manca un autèntic, però amb tanta
publicar aquest llibre als totos passats."

El llibre està ben escrit i es interessant,
però el que d'alt més em plau és el
l'ús de noblesa i d'alta bondat que hi ha
en aquestes pàgines. Llegint-les comprenci el
perquè Vayssé ha limitat de les seues *Ami-
cles*.

Una colla d'italiani imbecilli i sense pise
mal de cap han pagat un monument que
perpetua la memòria del pot - o la pèrda,
no ho recordo bé - que el turistes enviava a
viatjar per l'Europa, ~~manifestant~~ en un espontàni
sentimentalisme ximple o manifestació
anticomunista!

Ho haviaia valgut mé que amb el diner
que costaria el monument del cementiri de
fossos de Rapallo hagueren ajudat a una fa-
mília pobre?

Retroubat Francese Vida' prout a la revista Vida
non de Henri Peller, en la qual col-lectors. Fran-
cese Vida, compant, avec de prout je era ad-
lexant un'ecriv une lettre avec unant, tel
cofoi tel que est nomme de nous "preux i-
xits."

l'opération ne es indéniable parce qu'il nait
de l'amistat noble et un homme qui ne se rappo-
blidar.

Ha mort Roger Martin Du Gard, que considero
un dels més grans escriptors francesos i un dels
de més gran profunditat intel·lectual.

Ho el consellia personalment, mai no l'ha-
lia vist i em fa l'efecte que la mort em
brisa el seu amic molt estimat.

Je ne suis pas un homme d'affaires.
Je ne suis pas un homme d'affaires.
Je ne suis pas un homme d'affaires.
Je ne suis pas un homme d'affaires.
Je ne suis pas un homme d'affaires.

Jour Fontbarnat parle de la parquela espagnole ou un vernaculaire-programme de radio, ~~avec l'encadrement de tous ces mots, etc., etc.~~ ~~la parquela~~ l'ignorance de tous ces mots, dire, pas à expliquer l'ethnographie de la parquela: "D'où vient le mot parquela? Et paraît qu'il y avait à Madrid un théâtre où l'on jouait des comédies musicales, théâtre dont l'entrée se faisait par un jardin en courbe

de rones. Rone, en araguet, se dit zanya. En
théâtre où il y a des zanyas au théâtre où on
joue des zarzuelas il n'y a qu'un pas...

Père Laporte, que nous savons que la Zarzuela est
un patron de l'Infant Louis, jamaïs del rei, a
les afers de Hensfield i per son sa fortes res-
mitjades ~~del~~ al jarding de l'asmenat palau
on es representen les primeres dras amb musica
- de la primera n'era anta Calderon - i que,
per aquest motiu foren anomenades "fien-
cias de zarzuela".

~~Reithoven~~ ~~Reithoven~~ ~~Reithoven~~!

Reithoven escribia a Napoles el 10 de novembre
de 1801: "Vine mit vergades la nostra ci-
da es magnific".

Aquest versos de John Hensfield, quina
pocia amb actualitat tenen per mi!

Only a night past, but then no morning
~~Only a something~~ ^{only a}

Only a something I shared that night was
demand

O signi: així passa la nit per un vinçut l'altra.
Hom sabia tan bé que la nit era curta.

Feia Kipling para el article que pinto
dedicar a Liand.

Buen consejo, el de Kipling, cuando redun-
da: "aprende a perderse todo cuanto poseas sin
necesidad de contactarlo o usarlo".

Senyora que la dona així mai no acudia
vanament a tant vilenc Farer, car apues en
un tant molt miraculos que atorga a la ma-
ternitat aconsejant que "les doctes inspi-
be, que no reguin al marit no per li
decidan i procurin no pecar, que s'ofereixin
a son cada mati rentant un cado i cada
tarda al Rovani de Maria Santissima i per
Mestixen amb l'adun Ell - Reati omnes per
l'adun l'omission - on el pnal el rei David

Totalement d'accord avec Aragón - que conti que
une est un peu parti rompre avec, Horet qui se
de communiste - ~~qu'il~~ dit, parlant de l'insupportable
(Chateaubriand: "Il y a juste cent ans que ce grand hom-
me dort sur son rocher de Saint Hela sur il est encore
difficile, sans pour les gens plaignant, d'en dire
le mal qu'on en parle".

Novembre. L'opinion est le plus indicé de France s'ac-
centue. en Barcelone, à Madrid, à San Sebastian,
à Valencia lui a eu de nombreuses detentions.

À la Belgique, à France, à l'état pénite la presse
et les étudiants ont protesté contre quelques detentions.
L'important est que France ne puisse pas se ré-
vol. L'important est que puisse le crime.

Parlant d'une société, fille d'un serrurier,
qui avait épousé Jean Christophe et s'en était marié
tous les deux, l'écrivain Romain Rolland a écrit à son Ri-
chard Bloch: "... (cette crise des âmes pour qui
nous devons écrire - celles qui on a tant négligé
depuis des siècles. Ce sont elles qui nous
soutiendront contre l'hostilité de la pseudo-élite
intellectuelle, de nos ~~amis~~ complices de la
littérature".

(Citer - les en les "mensures" en parlant des mes-
ures anciennes, que ~~l'on~~ continue toujours de les
lire que l'on écrit et des rapatriés qui les couvrent)

Par la l'homme est sensible à l'aventure
de son temps et se reflète d'un homme.

Je ne suis lassé d'aucun spectacle au monde,
je ne suis las de rien, l'instant me crée;
je me sens maître de reconstruire en seconde.
La vie défie au monde comme une machine.
arrêter. de plus.

Heureux si comme ven et noble seigneur de la fin de
famille France.

La fin de les colles,
et l'été que nous ne pouvons pas,

la mare que lo parió,
el pitaua fenturito
y Francisco alegre y olé.

(Leyons n'ha contat a Belisario un seipent de la
Guardia (civil))

Abans d'alabar el Vè volum de les Memories, re-
prenem Juan de Hochabueña, per a poder dir ar-
rest abans de t'ortiu i començar la comedia
de la marquesado.

Util i antipàtic com un paraiprop.

Juan foum joves pòpues vegades talhem que en
som. La joventut, la mort, la puer hem vis-
cut pàlida sense heuren esment. tot la desco-
brim quan ja som vells.
Tambien de perspectiva.

El quartet en lo mena de Ricard Strauss,
que no comença magnífic.

Per a la nova versió de Fidelis:

- Pràctic intèrm de la pròta un dia: tot allò
o d'un a un. Mort o vivent. Vivent sempre,
car el marit no poden morir.

- Una dona!

- L'edua!

- Una dona, hi. Laps qui dol? La recolta!

Los amics morts: Jope Clari, conegut a Madrid,
i Adolfo Salazar, que us acompanya a Viena
i any 87. Salazar, mort a l'exili. Clari, a l'es-
fecte l'any 87 de Franco, que es un altre ex-
ili.

Va lla faltar, en no vèndre guinan de les seves
novel·les, sin que el patre, el comissari, el car-
bass tot poden voler admirar pel benent.

Com cada any, la finalada de les felicitacions de Nadal i any nou. En rebó moltíssims, prop d'un centenar. Tunes les contesto amb prou, altre per altre - i empipador - simplement.

Aquest any ~~he rebut moltes felicitacions~~ n'he rebut moltes, d'amics i coneguts de Catalunya. ~~He rebut~~ Amics, si, malgrat no saber qui són però sabem que són amics. Aquestes amics que tot fa d'escriptor i que tal vegada mai no coneixerà personalment. ~~He rebut~~ He rebut, en un felicit any nou i en felicitat pel (libre d'autoria, prou al qual han sabut que se protesta a la Universitat de Prúcia, on m'atencen llavors, tan amablement cordial.

~~Començades les vacances nadalenques,~~ Començades les vacances nadalenques, que aprofitaré per a treballar de ferre en la història de la meua vida i el meu fantasma.

Molt dels meus alumnes s'hi van a Espanya. Qui potés acompanyar-los! Un d'ells, ex-empert de Vitoria, per agraïment a les meves lliçons i a l'interès que tinc en recomanar-los al professor de parisi - s'ha estudiat tres anys a Espanya i me'n envia un correll - tornat amb una gran moteta plena de "meus breus de Espanya": vins, lida, embutit, formatges, dolços, a més d'un llibre que li cap succepar.

~~He rebut moltes felicitacions de Nadal i any nou.~~
~~He rebut moltes felicitacions de Nadal i any nou.~~
~~He rebut moltes felicitacions de Nadal i any nou.~~

Un ~~libre~~ refugiat, Volat, de Prúcia, en la na ~~la~~ la primera edició - 1789 - de la història de la Bastilla i en dire:
- Es tot muy pobre, don Luis, y solo puedo

que jo - te trenta tres anys - però jo, que en tinc
seixanta cinc, ve tan jove com ell.

Cap d'any. Mit de cap d'any. ~~XXXXXXXXXXXX~~ Hoche rie-
ja dinen molt bellament en terres de Castella.

(Convidat a casa d'un amic refugiats exiliats,
com jo. Ten obres, vineu difícilment, però perquè hi
ving jo far despeses que el meu marit no es
permeten: vins de marca, Xampany.

Vineu pobrament, parlen molt més de cap, però
vineu, estan contents, contem històries i cant que
~~XXXXXXXX~~ hom diu Manco's contra la vida dura
i Heja, que cal veure sigui com sigui.

En presenten, tot-hi-hi:

- ¿Vostè, senyor Capdevila? Vostè sembla tenir i no
rien.

Jo, per amistat, per no entelolir la porta
- es que a t'exti potser haver-hi portes? - vell
tombadura però el tombadura tot es una panyota.

Jo dic:

- Ho en feu calal. Tinc jo i no ho sembli, es-
tic molt content.

Aquest any que acaba de finir he treballat
en una novel·la, frase de Hochevema
- el tema de Nadal eterna - que voldria aco-
lar d'ortim proper, i en la historia de la me-
va vida i els meus fantasmes; he ~~XXXXXXXXXX~~

escrit una comedia, si, filles que tinc mare,
que he hagut de engegar després perquè el pobre
terrancat d'havia fet malbé, he publicat un
llibre a Barcelona i m'han traduït una obra
al portuguès i a l'alemany.

Ho es molt, però cal més bixò que res.

Recordem-ho Manuel Humbert a Jean Caston.
Manuel Humbert, gran amic i gran pintor,
passà uns dies a casa al propi parlar mes d'
otubre.

Vull que Caston t'ajudi, vull que hi faci
una monografia.

Manuel Humbert, tan artista, tan personal,
v'ho mereix.

Recordo l'eterna de Tototte, la vídua de l'es-
criptor Manolo, dient-me q' me vindria a
veure'ns.

En tinc una sincera alegria car tenia
que sortís satisfeta amb mi per haver-ho
abandonat q' noo fupirem a França.

Pero, com endur-se'n un home vell i instal·
lat com Manolo?

Havia escrit a Francis Jourdain i m'es-
tranyia no haver rebut resposta.

Així he sabut que alara de morir. Tenia molt
any, vintanta tres, i escrivia amb força i talent
de jove uns llibres admirables que ara reflectiré
amb una ~~para~~ sensació profunda.

Pensava vivint en ell perquè t'estimava molt,
perquè era un dels meus amics francesos més
estimats. I ~~per~~ tenia que, essent tan vell, pè-
dis morir. La seva vida ha estat una de les
més nobles que coneix.

Ha viscut, fins a darrer hora, per la bellesa,
per la justícia i per la llibertat.

Una crítica espanyola del d'ara, J. M. Car-
tells diu q' el any 1939 no queda a l'ope-
ny a "una tot intel·lectual d'ensenyament".

Ve'n ha anat Coty, ~~va~~ el president inepe-
te i reaccionari - a. f. p. - per a dir-ne per a

de faulte, que bran el poder en circumstancies
ben difícil i rotat d'una pent un massa agrea-
ble.

La Radio ha demanat als paucers que acci-
pin a l'ex-president per a felicitar-lo per
la seva actuació al cap de la nació paucera.

Seixes, veient segurament als pocs felicita-
dos que tenia l'ex-president repartits, la Radio
demana als paucers que portessin flors a
la tomba de madame Coty.

Cursileria. (Cursileria de la més tironada.

A França ~~seu dels~~ ~~estats~~ - República,
Dret de l'Home, Libertat, Igualtat, Fraternitat -
un dels ministeris més importants del nou
govern es el de l'informació.

Es amplexos, més veridicos i per tan encunies
de la manipulació i la mascarada, ~~seu~~ ^{tenen} ~~la~~
ha ministeri de l'informació.

Es amplexos creuen que es la premsa, no el
govern, la que ha d'informar.

(Depix a "L'Express" del 15 de gener: "l'ordre à
l'appareil, c'est de maintenir de l'homme par
la force, dans la crasse de l'esprit et dans la
peur de l'acier. Grâce à ceci, un petit nombre
peut agréablement ~~seu~~ jouir des biens terrestres".
signa Françoise Gilman.

Tot vegada caldrà presentar d'una part la
realitat i de l'altra la manera d'irrealitzar-
la, d'esforç per estilitzar-la.

(o que crea el novel·lista, l'inventor de fic-
cions, es atia amb gaire la història de
la voluntat humana. (Pasant en el protagonista
de fran de Hocheneu)

al final de Historia de la meua vida i al
meus fantasmes, una meua així:
"Te has arribat. El camí ha estat llarg - mitja-
res ja has arribat. Vinga, ve aquí al meu

costat. Ho cal que ens diposem les mès. fa està
tot dit. Reposa.

Encara hi ha una mica de sol. Però aïrat
vincha la nit.

Amé la nova República, el primer q'ee
ha fet el Govern es ~~xxx~~ augmentar el importor
i augmentar el sou dels diputats, q'ee ara
cobrirán 250.000 peses per mes.

Es, indubtablement, una política d'austeritat.

Ha fect intes. Noia. I una placada

que ha convertit el arbre en arbre de vi-
des, amencil-lat. Les filleres del hort tenen
besolat de poble, un tota clauques del poble,
tament com si fessin xarxes per a cacar
anys. H.N

Fa un dia fect, i fect, amé el temps
claus de poble. Fa un dia de poble, un dia
per a viure en un poble en una casa en
marcha confortable per a una casa de foc; un
dia per a menjar com de dalt un plat
de patates o unopates passades per la past.
ha i acompanyades d'un litre, un tall
de cotifera a la casa, un tros de formatge
o uns avellans torrades. Un dia per a anar
al cafè del poble, ben abrigat amb un ta-
palcopis, i beure un vas de cafè dolent i un
copa - o dos - d'ami tan dolent com el
cafè i beure com al poble, q'ee acri-
no potem anar al camp, fiquem a
la manilla ~~no fect~~ al cafè ple de
fum i de nit. Un dia per a retornar
a casa abans no es faci foc i anar a
la vora del foc i beure una tassa de
bon cafè, una copa de bon compai, i fer-
mar una bona pipa de i llegir un
bon llibre. I veu q'ee una de les dones
de la casa din.

- aquesta nit tornará a pluar. H.N

Rebuda una Hètra desolada de fons i a de
fuera. Vell, pobre, te la permana molt malalta,
a punt de morir.

Un dol se tan therapy d'all, car això difi-
cultava la manera d'ajudar-lo. Però si fos a Bar-
celona tampoc el podria ajudar perquè fora
tan pobre com ell.

Si una tantament es mor la permana,
si es queda tot, que se'n viupui a viure
amb moratxes.

De la lluminosa doctrina de Jesus se ha
nascut la sinistra Església catòlica apostòli-
ca romana.

Se la puixant i salvífica Reforma de
Martí Luter se ha nascut el pect i sinistre
protestantisme, escola de fanatisme opressor
a una altra escola de fanatisme.

(Així se qui distingua un home de son cri-
m, se qui lui permet de reconèixer, c'èst
le partí dont il porte la marque.

~~mon~~ història de ma vie et mes fantomes

Une existence est faite d'épisodes incertains
et non d'une suite d'événements bien apen-
sés.

hist. de ma vie et mes fantomes

Non se busca y no se encuentra propue-
za es otra: al que va delante, al que se
guen los otros.

Per a llegir de Maria Anna:

Cierra, cierra la puerta

como a ella le gustaba...

¡que se encuentra la suya en los recuerdos!

I. R. Finances

De I. R. Finances, agent veu d'una
tan gran i tan noble bellera:

fuls tandem, que tingué una certa cat-
elitat quan florin el Romanticisme, avorint
uns novel·les que arriben a un llegir més
i cedi la ~~manera~~ manera meitat del seu
cognom a la senyora Aurora Dupin per a
que se'n far un pseudònim: Gerpes Tand.

En morir d'insuperable afect de Vigny
- bon poeta i mal home - fuls tandem fa u-
na frase: "Personne n'a vécu dans la fami-
liarité de M. de Vigny, par même lui".

~~explicite para el lector~~ La una frase que
te gracia i fiolla, i val més que tota les
novel·les del senyor tandem.

A les onze de la nit Alain Hoël - Heuyer,
un dels meus estudiants, ~~travessa~~ truch
a la porta de casa. L'acompanya Hui-
met altre, que acaba d'arribar. Ah, pà-
lid, amb el cabell d'una color cenicienta
que fa pensar en cert retrat de la segona
meitat del segle XVIII. A primera vista tot
sembla en, ell - en referint al físic, a char-
opac, lous. Si el rostre, però, conserva sem-
bre la seva palidura - fa d'efecte de d'he-
me que tot veu d'ell - es veu i s'encenen i
~~mirada~~ la mirada, joiosa, trista o creuant
d'indignació, dona vida al rostre.

Arce es ~~mirada~~ d'una simpàtic
i d'una cordialitat extraordinària. La seva
dona, Teresa, és tan simpàtica i cordial
com ell i te al bon gust de no fer de
"dona d'artista".

Fem cafè, treu una ampolla de Haps-
bon (Courvoisier), que deixem enmig creixent.
Arce em diu que en porta un llibre i
un pintor, home simpàtic i ric, que
deu concebre. Endertem parlant fins
a les dues de la matinada.

Deu dinars amb nosaltres.

Le XVIII siecle ~~par~~ blasphemé avec gai-

Le, le XIXe siècle & blasphème avec tri-
tisme. L'âme du Romantisme.
(Pour mon cœur de demain)

La viola intima de l'homme public ~~ha~~ ha
d'estar repida per vers de juvenal. ~~XXXX~~

Fatum est et partibus illis / quas
vires abscondit.

o signi: adde per tot et que la topa ama-
ga hi ha un darti.

L'homme public, pero, un Meixit juvenal. Tu
te ben be pour Meixit et diari.

Finar amb Manuel Arce, ha setx muller d' felis
de Pablo, un pintor extraordinari, un home extraor-
dinari, la Montserrat i un alumne meu, Alain
Koch-Mayer, simpàtic, blas, ~~hi pero me xic~~
~~marra~~ ~~disperer~~ ~~(hoit Mayer)~~ ~~encara~~ ~~no~~ ~~es~~
~~que~~ ~~es~~ ~~un~~ ~~difficil~~ ~~saber~~ ~~ser~~ ~~jove~~ ~~de~~ ~~un~~
~~any~~)

Ara em dona un exemplar imprès per a
mi de la seu autòptic Poética. Es un present
delicatissim; un present que vol dir sincera-
ment, veritablement amicitat.

Felis de Pablo és un home estrany - millor
un artista que no s'ha comportat - millor
tipus d'artista. L'primat, mai aciat cal,
amb un cortès vermell com una porta de
sol, a la mateta - per a fer un viatge a
França de viat o d'altre d'alt - hi ha posat
dins' cotes planes de vi de la Rioja: una de
cinc litres i una altra de deu, mif pareil,
un enfilat de xarxes i d'altre rebat.

Ham dinat al "Plat d'Estiu" i ~~he~~ he coincida
fo. Em fa una certa gracia pensar que a
l'Europa de Frances - que fope Smitheu no -
mena Perey, al terrible Perey - pres ascriptu,
d'enen poder coincida ~~he~~ a un dinar de
~~he~~ hi quatre ^(vint) francs per cap.
~~he~~ En tractant d'un dinar intim, sense rei-

monia - a la mit hi haurà un paper oficial a
"Maxim's", car he fet que l'Universitat rebés
oficialment al poeta - un dimar d'amics.

Sopra a Maxim's. Istorici d'opere. Ambient oficial,
 protocolari que, intencament, julis de Paols, et pinter
 muntanyes, tencara. Aue Manuel arce, la seu esposa
 i julis de Paols sus accieim a taula et professor
 amideie mas, et professor Lavand, dega de la Facul-
 tat, et professor Loyea, rector de la Universitat. I la
 senyor Compaey, que tamber portany a l'escenya-
 ment, aue et seu marit, que intencament sus hi
 portany peró que e un pinter pens uselpax; mon-
 siene Cantel, que tamber es professor ~~de~~ ~~de~~ ~~de~~ ~~de~~
~~XXXXXXX~~ i madame Cantel, mestressa d'escola; dos
 estudiant, un d'ells, ficher, casat - malaurada-
 ment - i l'altra, Alain Noël Mayax, fill del tea-
 director ~~del~~ panis de Manuel arce, totte; la seu
 esposa i jo. I Manuel, tan simpatic com mas.

El topar, com tot el d'apuntat caracter, ha co-
mencat, recament. Tot feiem cara de circumstancie,
semblant talment que, en lloc de per a topar, en
ha passat recament per a uns exercicis espirituals.
El mestre d'hotel anava i venia, encavenant i
sever, presentant-nos el plat talment com si sus-
presenter el Missat. Botzament, hi havia felis
de Pablo, apuntat minyó extraordinari. felis de
Pablo, que ha entén el francès, s'aborria. felis
de Pablo sur mirant amb ulls de llàstima. felis
de Pablo, de sobte, s'ha decidit i m'ha presentat
on era el guarda-roba. L'he fet acompanyar
per un camorera. ~~Roma~~ felis de Pablo ha tornat
amb una ola de botz de vi de Rioja. El francès, ex-
cepte monsieur Mas, tan intel·ligent, tant fi, l'han
mirat estranyats; see i la senyaller amb un
visble inquietut; el mestre d'hotel, pareix indignat;
jo, molt divertit.

Julia de Paulo ha dit, en l'airant la tota pec
a p me tot la veieggine be:

- Leuresthes: rimo de Lapa.

1 ho regret. Una riattacca general ha esistat
solutant la pensada de l'interfalar personal.

I després heu begut tot. L'atmósfera s'ha clarifi-
cat i el paper oficial s'ha convertit en un paper
d'amics.

(Amic de la Facultat, Telara, l'exposa d'Arce, m'
ha dit que no calia fer massa casat de les excen-
tricitats del pintor; m'ha dit que era un gran
pintor i un home de gran bondat; que tenia la
mentel·la bona i que, per pietat, no s'havia vol-
gut dir el mateix nom. (Durant l'absència d'ell^{en} te-
nien cura uns parents i al vespre la veia cada dia)

Als jardins de la Facultat Julio de Pablo i jo ja erem
grans amics i uns tutejaven. Era jo qui, sense que
hi hagués tingut part et vi, hi havia proposat al
tuteig, que generalment tan en desplace.

La sala de la Facultat era plena de gom a gom.
Tot el meu estudiants hi eren. Hi havia també al-
guns refugiats. Però, Martinorament. Al refugiats es pa-
renyol el interès més la partida de belote i o el pit
de ~~la partida~~ B. B. Pillo per ell. Altament es topic
que no tot el refugiats, alguns hi havien d'acabar in-
tel·ligents.

Amic dels meus i jo hem fet la presentació de
Mamut Arce. Amic dels meus^{meu} can un discurs per ple de
partidaria i de bondat. Jo en un discurs que m'
ha dit una estudianta - semblava una flama;
un discurs les paraules del qual cremaven; el
discurs que un espanyol excitat oferia a un al-
tre espanyol també excitat: excitat a l'interior d'el.
panya.

En fi, tot el estudiants, d'empres, aplau-
diren persistentment. Julio de Pablo, en un campell
no pens distingit però admirable ciutadà: ¡Bravo! m'
fetes un tis! "Mamut Arce, molt amic dels meus, i
abracava. En tot de la sala d'una Facultat
de Lleida semblava la d'un club revolucionari. Mil-
la.

Arce, després, parlava de la jove poesia espa-
nyola. En parlava amb lucidesa de bon crític, de
crític que fa de la crítica creació i no sapayada
a continuació llegia les seves poesies. Tots molt sus-
dada, però aturada. cal·lida, vívida, profun-
dament humana, que no te la poesia

massa intel·lectualista d'algunes postes mo-
deres. ~~Marxisme~~, ~~marxisme~~.

Sas d'apertanyent al artíficiat bon, ja, amic
d'apertanyent a l'artíficiat: Manuel arca.

L'endemà el poeta marxista a París. Li he
donat lletres de presentació per a Jean Cassou,
André Chambron, Sartre.

El cinema, bona gent per massa brutal, ho-
tot ella, que es descriu per aquesta idiosincrasia,
per aquesta mescleria que hom nomena "vida de
societat", m'han acompanyat a Oradour, un
poble raiat pel soldat de Hitler.

Espectacle tristíssim, desolat, del qual, al
indiscreet, tot el dia s'entén d'un fol patis-
tisme, han fet començar. Espectacle indignant el
~~del~~ de les runes i el del començar.

La visita me donarà tema per una farra
negra i fiabla. El par de les sumes.

He seguit treballant en el fide volum de
Història de la meua vida i el meus fantomes,
~~manuscrit~~ començant el 25 de març d'apertanyent
any.

El pintor Manuel Humbert, amic del
Cous Lamy, de pas per París, ha fet un xic de
marrada i m'ha vingut a veure a Poitiers. ^{organo}
Vot fer una exposició a París i jo vull que el
presenti Jean Cassou i li faci una monografia
com la que Pascal Pia feu a Manolo. Per la
presentació Cassou m'ha dit que si. A veure
si també m'ho dirà per la monografia...
malgrat que Humbert no ~~no~~ es dedica a
la pintura abstracta.

Explicar Horatius al meus artíficiats en costa
molt. Si no hi ha res a explicar! Si en ell
l'home i l'artista bon tenen poca cosa!
Si enri m'ingrés a l'espai de resistència la
lectura o la representació de les seves com-

dis!
Es meus estudiants estan tan aborrit com
jo del pobre senyor Moratin.

~~XXXXXX~~ s'apropen les vacances
XXXXXX de Pasqua Florida. Molts dels meus es-
tudiants les passaran a Sevilla. Jo aniré a Pa-
ris.

Totes referents a Camy. en la història de la meua
vida i els meus fantasmes:

L'enveja per manca de facultats creadores,
per saber-se incapaç de crear. Enveja maldada i
dolerosa de voler ser almenys quan hom no ^{vingui} és.
L'enveja com una malaltia, com una ta-
ra fisiològica. L'amistat de Puig li feu molt mal
car el convertí en un personatge típic de novel·la
de Puig. Més que vanitat envia, malparat
que en el voler "ser almenys" - que és, a fi de
comptes, voler ser com n'altres i no com
un mateix - hi entra sempre la vanitat. Destruir-
te per no saber, per no poder fer-ho. Amb la
malalta no es pot parlar res de solist.

Després que ~~XX~~ un mico de rind-i-un
any, nomenat Barton Kay Kirkham, condem-
nat a mort per homicidi, s'ha passat l'últi-
ma nit de vida que li quedava - a la
presó d'Utah, al Hotel White - durant les
tonates de Beethoven. ~~XX~~ ~~XX~~ ~~XX~~ ~~XX~~ ~~XX~~
Perquè precisament Beethoven i no un
altre músic? Per a cercar un darrer confort,
una suprema força?

A l'hora de l'altre Barton Kay Kirkham no-
ria penjar.

Jo, que no perdona a Mac Carthy, a Taffet,
a Spethmann, li hauria perdonat.

Sinen que retorlar es envellir. Qui sap!
Tot vegada es ser jove una ^{altra} vegada..

Aquest germans Foxcourt, que la gent re-
corda una sola vegada a l'any, prou al
famos Premi - no sempre donat amb encert

ni mots menys - qu'un paralt de raportes! La-
partir d'un i l'altre; d'un i l'altre carapat
d'opne i de penyetes. Cal llegir et que l'esti-
mond opinari d'Edmond Maeder.

Recordar aquestes nobles paraules de Vicens:
un pays ne meurt pas parce qu'il devient pau-
vre et nu. Une nation, c'est d'abord une âme.
Pour faire mourir une nation ou un homme,
il faut lui arracher l'âme.

I aquestes, de Kant: basta sempre la humani-
tat, en la terra persona com en la d'altre, com
una finalitat i mai com un mitjà.

Llegir L'Es Hebreu.

L'exili m'ha ensenyat a respectar-me, a Han-
car l'honor de mi tot sentiment baix.

Pascal, que tan astut, diu: "Tous nos mal-
heurs viennent de ce que nous ne saurons pas
nous tenir tranquilles dans une chambre".

En un home tripiè com Pascal, apareixent
com Pascal, aquestes paraules - que sempre
fent de la prudencia d'un senyor i l'este
qualquer, d'un senyor Esteve Ràfols - bon un
traiçó.

Llegir Crasme en una vella edició que
m'ofrenà Francette Trentin.

Per la fixa literaria de Catalunya: Boix, debia
tenir iras terrible de Cor.

Hay que mureur lo que t'interessa.

(darrificat retall de premsa i Metes utres
un exemplar del "Diari oficial de la Generali-
tat de Catalunya" amb data de juny de 1956.
Generalitat de Catalunya i juny de 1956? Per-
no pauer de perdre el temps! Quines pauer

de fer el paperant!

~~En~~ En ella la maternitat fou com
un plan esplendor.
(Recordant a la mare en els anys de pobresa)

Juan Ramón Jiménez treballava cada dia en
les obres inédites, corregint sempre, mai no deixant
de corregir.

La dona bona manava. Per ella se sempre a
seguir.

El anys passats a la càtedra em fan pen-
sar que, molt d'int, una tesi tot es una
hipòtesi.

Per al Hiere que voldria destituir a "Black",
el meu pro, abandonat a Carlos de Montorio el
gener del 1939:

Amirats al cel, pobre Black; un cel que hi
havia per als pobres com tu. Si n'hi ha
un - segons diuen - per als homes, i per què
no n'hi ha d'haver un altre per als pobres.
que sou, més d'una vegada; millors que els
homes? H.N

Apetitós modera en la vejez. ¡ Què catami-
dad! ¡, veu tols, ¡ què ridiclez!

La sinceritat que popus vegades es del tot sin-
cera ni en l'escriptor ni en el que no veu es-
cripta. En aquest, però, l'insinceritat - que
sempre tendeix a un ocult interès - es imperdo-
nable. En l'escriptor l'insinceritat pot unica-
ment perdurar-se quan naixi del desig
d'embellir.

Ho he poput acabar de llegir el Journal
de Paul Léautaud, en el qual la sinceritat
es la màxima regla. El Hiere, la lectura
del qual es veu abocar-se a una latrina,
m'ha caigut de les mans.

que deixi ~~el~~ momentàniament Tierra sin Primavera i es posí a traduir el prologo. Zamaquis ho mereix més que jo. I ho necessita més que jo.

Roger Hoël-Mayer m'escriu. Malgrat el seu enfrontament per la novel·la espanyola d'ara, el fill de Zamaquis li ha semblat molt bé i està disposat a traduir-la.

Hoël, per a portar-li un xic de claror, a Zamaquis. I demana a Hoël-Mayer s'acordi a ~~traduir~~ per a anteur-met' a París i poder parlar-ne als editors.

Quan al bon temps v'incilia amb l'arribada de la primavera - i oblidant que ja fa vint-i-un anys ho, com es personatges d'un meu llibre, un home sense primavera - decideix el viatge a París. Tres hores de tren, que amb un llibre porten d'aquesta. I en primera, perque les ~~travessies~~ ~~segon~~ segons - han suprimit les textures, - eren plenes. Fem el viatge tot al departament - mitja - perque les primeres van pairelles bruides.

A Amsterdam ens esperaven uns amics refugiats: el Garcia i el Hadal. Els havien escrit preguntant-los que ens capressien un hotel on viurem cas però el Hadal disposava:

- Vindrà a casa nostra.

I el Garcia s'apressa en:

- I també vindrà a casa. Tens lloc a casa nostra i uns altres a la nostra. Ens es repartirem com bons permans.

L'ofertament es fet amb tanta cordialitat que no pot refusar-ne.

Entrem al metro, - i tan poc que sembla! - i baixem al boulevard saint Germain, a la cantonada de la rue du Four, on viuen el Hadal. El barri, el xic, ja em va bé: he passat de la rue Palatine, a saint Fulgence, on viu Fernand Lotot, el meu editor que fa tres anys em fa parlar amb cariny; i de la rue antique

vell i pobre, em convenen més que les bones.

Quan m' aixecava per a anar-me'n, el senyor sortí amb prepa:

- Espere un moment, tot? Vais a buscar a l'impremta.

Forma un ~~un~~ número al telèfon i espera.

- Sortí - Oh! passat un moment - de la "Nouvelle Solition Latine"... hi... escriu hi encara un libre, Nouvelle découverte de l'autorité... Em convé que el pipi del següent i que després hi hagi les arbes... hi... tinc l'autor apui, que les correccions. Molt bé.

Pensa l'auricular i em diu:

- La ha ven. Publicarem el libre.

- Aquest i el altre - diu ~~la~~ rient - car entre m'ha estat simpàtic i et creix protegir.

El senyor sortí, també rient, fa:

- acceptada la protecció i publicarem tant libre com vulgui... si aquest es ven.

- Es vendrà, després hi repere. Quan arribi a casa ~~meu~~ i hi encara quinze dies.

Quan surto al carrer veu les onges del mar. Fa tot per arribar hi ha unes estores muntades també "hauria fet. Per tal plaça de l'antiquari passo ~~per~~ per la rue Bonaparte. En una "boutique" veig l'edició crítica que de la ~~théorie~~ de Cassanova feu "la finence", l'últim. Presenta el preu. 45,00 francs. La compro. Ten dia a un dia. Parlo amb l'autor de la "boutique", un moixenc l'apert molt culte i simpàtic. En saber que he un república espanyol que l'edició ha convertit en proposta em rebia a cinc mil francs.

Al vint i tres de Saint Germain veig un vestit de vellut de seda. Tinc a preguntar si el poden fer a mida per la meua dona i em diuen que si però que es un model. ~~El~~

O sigui: que s'hi cal que el altre. 30.000 francs.
~~Tan se val. Tan se val.~~ Tan se val. Tan se val. Tan se val.
un dia.

I m'assei a la terrassa d'un cafè, al "Santon",
vera l'estatua del pue, malgrat tot el seu
defecte - entre ^{els} al d'esser, en tot sentit, massa
humà - fou un gran defensor de la República, tan
com Robespierre. Si Santon no hagués estat
guillotinat tal vegada tampoc ho hauria es-
tat Robespierre.

Arribat a la terrassa del cafè, breument un Pa-
rrot, que s'ha mitja repuda quan no fa fred,
contemplant, a l'altra banda del carrer, la
gran portada de la Casa del Comerç, on
Santon vivia amb la seva muller fabrica.

El meu em diu que el cafè el representa
un revolucionari aranyot: "El campesino". La
noia m'és del tot indiferent. "El campesino"
no em feia cap gracia a l'panya, quan es
deia comunista, ni m'hi fa ara, ~~anti~~ anti-
comunista, a París.

El meu afeix que un altre revolu-
cionari aranyot ha escrit una novel·la, ~~el~~ l'ho-
me de sang blava "El campesino". El revolu-
cionari aranyot, falangista i de la Divisió
ajut, s'ha posat diable començant per Luis
de Villalonga.

Pareix que ni d'un ni d'altre, ni d'est fa-
langista ni d'est comunista valen la pena
i de hom se s'ha presenat. Que va-
pin a fer penyes d'un i d'altre.
El "Parrot" és molt més important.

Vaig a casa de Caron, pensant que,
com es l'hora de dinar, el trobarei a casa.
Però no hi és. Hi ha un zò, la muller
parmana de Tenkovich, ni zò, la filla.
Aquest dia no dinen a casa, sinó
la serventa.

~~Caron~~, ~~Caron~~ Com Caron m'havia escrit que s'hi
estava malalta pregunto:

- així, doncs, la senyora ja està bona!

- Ho, senyor, m'he segueix malalta, però no fa títol.
Escriu una tarjeta a Castor amb la meua adreça
a París.

— Senyor presenten un socorredor català, mossen
Tarrés. Molt culte. Molt catalanista. Molt xerraire.
Mansa xerraire. Tant, que al cap d'una estona de
parlar ja m'he l'acortat.

La gent xerraire sempre m'ha desplaçat, ara em
desplaça més que mai.

Mossen Tarrés, en acomiadant-se, em diu que
m'ha de venir, que hem de parlar d'afers molt
important, i que demà m'espera a les tres de
la tarda. És una incorrecció però no puc pas
anar-hi.

~~Ho ha vingut a París per a parlar amb mossen
Tarrés.~~

Ho dic a ningú que me'han premiat el
llibre d'Andorra als Jocs Florals, que aquests anys es
celebren a París.

— Senyor la veritat és que això dels Jocs Flo-
rales és cosa de joves.

— Les tres de la tarda. M'espera mossen Tar-
rés però jo m'n vaig a la llibreria que just
cau a al 125 del Boulevard Montparnasse. Que
deturo a signar el l'escaparat i veig una
magnífica edició de 1878 d'un anales del toro,
que m'interessa.

Castor, que m'ha vist, m'ha a rebre'm. Ho d'
havia vist des de ~~la finestra~~ faia tres o quatre anys
a Perpinyà. Després de les abraçades de costum,
de la qual participa la meua muller, ~~hi ha~~ i
puar ella se'n ha entrat al fons de la botiga
a calcular la de Castor, li dic a aquest, re-
nyant el llibre:

— Ho per mi.

— Sí, home

Després, ~~ho~~ ho pensat millor i agraït:

— Quant val?

— Vint mil francs.

— Tu sembla cae i delirare.

— Es per tu.

(Calot rin.)

— Ho t'aspartis, home, que a tu us et cortara tant d'iners.

Heu et llibre de l'escapacata i anem al fons de la cotipa, molt gran i en la qual a més de llibre hi ha vitres, porcel·lana, eines de molt bon gust, a reunir-ns amb les dones. La cotipa, tan fonda i plena d'actes antics — antics d'imitació — sembla la cosa d'una benixa. I Calot i Rosita dos bruïats. Ho; ~~les~~ bruïats, no, car el mot fa pena de pejsa-tia: los bruïats. Petits, ~~amb~~ amb ulleres, molt simpàtics.

La meua senyalla compra un vidre mallorquí molt decoratiu i tres o quatre petites palmes; és una mica de drap per a la filla malalta de mar. Hoay.

(Calot heu ~~una~~ una ampolla de manzanilla i uns copes per a brindar-la. Partem d'anar i coneguts. Un dia per Joan Cortés es a París i que em porta — passant per Poitiers — un exemplar de Palada de les ut permanes, fant ~~una~~ ~~una~~ molt delicat, que apeteix. Calot us li diu que ens hem vist i demà tornarem junts.

Parlat amb Cassin, ~~que~~ que farà el préstec i té encara directament a tot. Les condicions a pagar demà però ho aporrem per demà parlat car demà tinc compromís.

Les cinc de la tarda, passejant amb la meua senyalla per la meua de R. Lluç. Passejar es la millor manera d'anar a. El dia que hom pugui anar al treball passejant serà un gran dia.

En tornar la cantonada del Creu-vor, caplont de l'estació, ens detura un topògraf ambulat.

Montsenat no vol deixar-se retutar

perquè te la marria de que sempre puceta ma-
lament. Jo li explico que tan hi ha puetat ma-
lament com be, i que t'important es que el fo-
tograf pucany i nos faves per a poder mejar.
i li dic al fotograf:

- atey-g, mon ami. Mais faites attention car
je suis un Grand d'Espagne.

- El fotograf, del rostre del qual ha desapa-
regut el somriure, m'explicava amb recal. i,
en cartella - resulta que es madrileny - em
pregunta:

- i tu tonce, es cated segaivol?

- Coma cated.

- Ho, coma jo, no: jo soy refugiado politico.

- i jo tambien.

- El rostre del bon home torna a aser, com
abans, somrient. Hei somrient que abans car
era l'il·luminia la cordialitat.

a la llibreria de Cabot, al carrer al-tart. Jo,
arregut al fons, d'espuma al carrer i ama-
pat pel repartell del vitlo on m'he arregut.
Monstrat mirant coses: dibuy, libelos, a la
estipa.

i arribo Joan Cortès, amb un amic seu,
nomenat Reguant, i tres senyors. (alt es la en-
tra fins on ve. Jo puc he oit la veu venuda forta
- aquella venuda forta que arriava al torro,
del Bar del Centre i al cambraer del Lyon d'
or - he agafat un llibre i m'he posat a llegir.
Cortès saluda:

- Herminie ...

Pero en conèixer-me es posa a cridar, a
abraçar-me. Aquell llindarot de Barcelo-
na, aquell que feia de civil i de tamen-
folista després d'haver fet de bohemí, estava
content com un infant i, ambicionat
com un home, - car el que ho fou veri-
tablement també s'ambiciona - el ull
li esguerdaven.

i després de presentar-me el que t'abreu-

médica: i l'ha puèdar sense salina.

La filla, i sabel, que havia conegut infant, està feta una dona. Molt bonica i molt intel·ligent, d'alguns que, per que veig, poden anar fentos en una dona.

Una l'hepa i agradable sobretot. (Conte moltes coses, les me' astrològies que recorda, i moltes per a que pòs soliti per nos instant al mal que tan la fa sofir. I la ien i castor en mira amb apatiment. (En anal-los-en, ja alta la nit, en diu:

- Gràcia, i hui. Amb la teu gran alegria i la teu gran content per veje ~~huy~~ hui de les tenebres.

Vaig a visitar Carlos Morla Lyuch, i ^{l'altre} ~~sempre~~ d'En Espanya en Federico Garcia Lorca, i l'amic que no coneix.

En dinen que no es a la casa pero que el trobari "au grand corona", un cafè de la Place d'Alma.

Hi vaig. Preupunt per ell i un mico que sempre ha un recoll ja vell, molt ~~ben~~ distingit, que està acurats. En detens, fomenent, devant la taula. Aixeca el cap i en mira un moment, estanyat. Reacciona, però, i fa:

- Hi ha d'apar més: tu eres l'amic.

En abraça. Hi arrel i demana un period. En pregunta, amb cara de premer apres.

- i Papue t'ombrar estas porpueias?

- Papue algunas ves las porpueias son cosa bruta.

Partim: de Federico, d'En Espanya, de Hilar, des dels treballs a l'Instituto, de mi, que no l'he enganyat i ve, físicament, tal com ell m'imaginava.

Quedem que t'acisi el dia que volguis dinar amb ell.

I després:

- En casa, i saber? y sin cumplidos.

En Floras. anfitriona de la solena. Molt

He fet la coneixença d'un Richard molt interes-
sant. L'he trobat al ~~boulevard~~ boulevard saint Germain,
assegut al peu d'un monument a Siderot. Era des
prés de la tarda i al at bon home, sense fer pens
de calat de la gent que, passant, el mirava
a no el mirava, topar tranquil·lament. Al
gents, damunt d'un diari - "Je ne ho de re-
vir ~~ment~~ per alguna cosa útil, la premsa!", m'
ha dit - Tenia el po, un títol de formatge, un
xic de ~~charcuterie~~ charcuterie. a torn, l'ampolla del
"pinard".

En feia vergonya parlar-li sempre. Tenia pr
que la gent que parlava en francès per un
polític ~~volemament~~ volemament el papers, les "pièces d'iden-
tité" del vagabond. He preferit excusar-me al seu
costat.

M'ha contat coses de la seva vida, molt pròximes.
Gràcies d'una pràctica trista, v'enten. Era ad-
versat i, cansat del jupet i del client, ~~però~~ - les
trobava interessants i dignes d'ajut el ~~però~~ ~~però~~ ~~però~~
client que no podia pagar - ho entenia tot
a rodar.

- ara, vivint com visc, - em digni - tinc la con-
sciència tranquil·la car se' que no faig mal
a ningú.

A casa de Jean Capron, ~~través~~ a la seva
casa, on tot està tan en orde que sembla que
ja fa anys que hi visquin - però però però
lín. acaba d'arribar dels Estats Units via
Londres.

Amb quin fastig, amb quin menyspreu par-
la de l'hopanya de Franco!

Fastig i menyspreu no d'home polític, del
que fa de polític com altre fan de poeta o
de futbol, però més malament. Fastig i menys-
preu d'home públic, de persona delectat.

En repàcia per la manera com he aplicat
la poesia de Cantilora la Facultat de Poitiers.

- ja sap si ho he fet bé?

- de' que ho he fet molt bé. Es suposa que

lumière prétend s'attarder, nous tirerons les rideaux;
et si l'art d'obscurité qui menace de s'éteindre,
nous allumerons les lampes, celle du souvenir, cel-
le de l'espérance."

(Pour l'Histoire de ma vie. Et pour la préface
Sémanché par J. M. Capdevila de Caracas)

De Montmartre, à la place du Texte du vin et
mon velt amie Maurice. "en clochard", o signi: un
vagabond. I un alcoolique.

~~En~~ Fille de "la Goulue", la Catharina que
Toulouse Lautrec ha immortalizé, no te pare
conçut. Thi ha pui diu que es fille del rei
Edouard VII d'Angleterre.

Elle, pere, Maurice, afirma:

- Je ne he tingut pare.

- Pare conçut, me dit.

- lui conçut mi per conceire. ~~Je~~ aix ô me te
cap importancia. To que te importancia as tenir
maie. I je n'he "tingut".

Maurice ar ja milt velt i artâ fet una de les
ra.

Mi ha abraçat, m'ha aguarat apropant
milt al seu iartre al meu. I mi ha explicat:

- He fait per veure t'bi, per recordar-te bi. (ar
ti tingut a veure ja no es veure: m'artre tr-
nant ego.

C'est-à-dire une déclaration de John Osborne, jure
autr dramatique aux les gens melpar: "j'ai
le sentiment, quand j'écris, de faire quelque
chose. Peut-être cette action n'a-t-elle pas
grande valeur. Beaucoup de gens n'aiment
pas mon œuvre. Mais j'ai au moins le sen-
timent de faire ce que je peux. Je refuse en tout
cas de me associer à ces vieillards d'après de l'intel-
ligence qui se réunissent pour critiquer la
légitimité des enfants artistiques des autres, ou
les pu être auraient surtout besoin d'un coup
de pied dans le derrière... Je dois dire, qu'en
matière de théâtre, je ne me fie qu'à un seul
instinct, le mien... j'ai trouvé les français

d'un contact assez difficile. C'est une impression
assez superficielle, mais il m'ont paru d'un ma-
térialisme décourageant et d'une extrême into-
lérance. Par exemple, je parle mal le français et
ils refusent de comprendre ce que je dis, même
quand je vis très bien qu'il m'ont compris mal-
gré mon accent.

(Comença a ser cató. Nessa cató. No pue, ancora,
amar-me'n de Paris. Las pedre del tiere!

Finar a casa de Carl Herla, amb Humbert
i Manuel Humbert, que ~~se~~ ~~està~~ ~~ent~~ ~~ent~~
del senyor ~~del~~ d'apunt amic meu xitè, oli-
plomàtic i escriptor. L'expos de Herla, que
no coneixia, es ~~tot~~ molt senyora i d'una gran
simpatia.

El Finar havia d'arribar "sense compliment",
però en rebreix un criat amb guants blancs.

Herla d'i la sen exposa benen aigua, Hum-
bert ben mi aigua pue ri, ~~la~~ Humbert no
ben ris.

Herla, però, que sap que l'aigua és l'ac-
cepto en us extern, en la seva ~~la~~ (habla,
Pommarot, ~~la~~ Herla i, amb el cap, un "Prince
de Polignac" molt recomanable.

Humbert en diu, amb amable i melancòli-
ca anveja:

- Bebeu com un jove!

J Herla:

- ~~la~~ (Hui ja te cabells blancs, com nosaltres,
Però es més jove que tot nosaltres. No enve-
lira mai.

Is, distintament, tot festa.

~~Partida a París~~ me'n trauí d'amar
de Paris - la cató me'n ten - sense haver
pogut Finar amb Octave Nadal ni amb Se-
nir thierman.

He pogut tornar, però, a casa al Mali-
mon, uns refugiats del més dignes que coneix.

quant desolable, après. Molt mapuillada i molt ma-
lament.

Montseny comenta:

- Quina dona més estranya! Té ulls de cop.

Pico diu:

- Hi ha una mica.

~~La dona~~ Surpris ella ens diu que està
malalta i que li agafen atacs però que
no en faim casal car no tenen importància.

El marit, ~~un~~ entrepreneur, treballa a Cou-
des. Ella, però, a Lourdes i hi aborreix i se'n
ha vingut a Perpinyà que, indubtablement
es m'ha divertit que Lourdes. Madame Yvetti ~~però~~
p'heu ser una història declarada i, per torna,
tan benalta com història. Ho té un instant de
repòs i tot la cansa i l'aborreix. ~~Però~~ a casa
gairebé no menja res. Els mig des dies sopa al
restaurant i retorna a la matinal. L'ent-
reu ens diu que ho ha anat al Casino de
Caut Drape i que s'ha divertit tan tant
cantar a Gilbert Beaud, a Luis Mariano, a
quatre-cot altra vertista per l'artit.

atthament, malgrat la història i la psia
sota, no resultaria antipàtica. A més, el
pis es net i confortable i té bany.

La nit de l'arribada a Perpinyà heu
sopat amb el Pico, al jardinet de casa seva i
heu estat parlant fins ben alta la nit. Després,
cansa del viatge, ens ens anem a dormir. (ota
que no ens ha resultat massa fàcil car al
Boulevard Aristide Briand et hanpit d'autor
i motor dura tota la nit.

El Pico han de treballar molt per a poder
viure com pertorg i, passant-ho, però, de
tot luxe. Ella està de directora en un hotel,
al "Royal Roussillon", on veig una ~~gran~~
pintura de Pico. Ell té una tenda de
que viu al carrer del Carme, però de la
placa Carmanyas, heritat per espanyols re-
dits i usurpat, algerins i pitans.

ajudar en res a la venda de l'obra ni en
res hauria afavorit l'autor. Compagnys, malgrat
tot el seu desfetys com home de proera, sabí un-
re amb una dignitat magnífica després d'haver
acceptat tot el risc de la revolta castien i per
totta del 6 d'octubre de 1934 - en referència a la
revolta a Catalunya - i de la guerra de 1936.
Puig, en canvi, tot sabí fugir a París i, en
col·laboració amb quatre o cinc britànics, anticipa-
re. I, després, ja rebut (his Compagnys, hauria
un propat de llot a la seva universitat. Com a més,
ara, perquè no s'usen el paper apassionat?
- I el altre volum de la col·lecció a tot vent?
tampoc es venen.

- Qui vol que compri, malgrat que caldrà
l'hagi traduït també, una novel·la de la
força tant potent - la lleix en francès?

~~L'editorial per la creació artística i literària.~~
~~A por de creació, artística - que recordo com~~
~~un home intel·ligent i correcte - desapro-~~
~~va de l'editorial.~~

~~A causa, potser, d'haver-li fet Queralts una~~
~~proceda?~~

~~Ho ha sé. Ho m'astanyaria, ^{però,} que ho fos així.~~

Queralts s'ha tornat més aple i més a-
març del que era, cosa que ~~me~~ m'aplica
- sense justificar-la - per les hores difícils pas-
sades a l'atlet. Però molt altre temps he hem
passat i, no obstant, descomentem l'apex i
l'amarç. Piti, com exemple. Piti, ~~que~~ ~~me~~
~~més sensible que Queralts i que sap topic sense~~
~~amargar la vida d'altre.~~

Queralts vida es molt i a ~~un~~ ~~ex~~ ~~plan~~
mí en planen el que criden i el crit neix
d'una passió penelosa. Li al crit es pra-
tut, li neix perquè hi, per poca totta in ~~un~~ ~~un~~
place.

Heu de cridar quan l'injustícia d'altre es sup
es fupitosa i calter quan ans he es un seu

sembla marca clípea.

~~Xarip~~ ~~per~~ ~~per~~ ~~per~~ ~~per~~
La senyora Pilo em diu que Catalunya és a
Perpinya, que ho sabem que també hi ve jo
i que em certa per arreu. Li ha demanat
la meua adreça i em pregunta:
- Puc donar-li?
- ho

Xarip; per per compromís - a veure Julia
Snah, que fa de Tibeter.
Julia Snah, que ~~estava~~ intel·lectualment
i moralment mai no ha estat gran cosa, ara
es més poca cosa que mai. Indolent i capten-
sant, com tot el mediterrani, malparat i en
de tot-hom. Hi ve prolix, gruixut, de brastany.
Quere que se pensa més en el veu de Vallfogu-
na que en Voltaire, a més a més, Julia l'at-
ra pendent de perdre un ull, de perdre-se
bravi i això, supersticiós com tot, no em fa
cap plaia.

Juli ha, encara, queston pitjor: les re-
lions massa amical ~~entre~~ que final te al
consolat franquista. Men ~~estava~~ refugiat, un
català que tingui tractes amb el consolat fran-
quista no em sembla gens recomanable.

Snah em diu que hom ha esperat el
talent de Puig i Ferrer, que l'excepte Puig
i Ferrer no val tan com diuen, que
Puig i Ferrer és un crimari. Pobre Snah!

Parlarem a la plaça de la Lope. Hi vaig moltes
nits. A la plaça de la Lope, malgrat la cobla i el
sardanista - i en manegues de canica - v'hi es-
da be. Les sardanes no em plauen tan com les
de Catalunya; ~~no~~ semblen traduïdes al francès
i ja es veu que les traduccions mai no
són massa fides; la manera de ballar-les
també difereix una xic de com les ballen a
Catalunya. Però, fet i fet, val més això que
res.

Moltes nits amb acompanya Pilo. Moltes

nits ~~tant~~ amb veuen a saludar amics de Bar-
celona: amics que coneix de fa molts anys i d'
altres que no hauria vist mai. I'assenen a
la meua taula, estan contents de retrobar-me
i de veure'm per primer cop; ~~parla'm~~ ^{parla'm} en
parla'm - tot, sense excepció - que tot-hom ja esti
cansat del repim, i de la hostia i d'atrapa-
da que el caracteritzen; em diuen que en
passar la frontera tenen la sensació de retrobar
la veritable Catalunya; en parla d'amics
de Barcelona, que estaria tan contents
en saber que m'han vist; em diuen que el
19 de juliol, per a no assistir a les virxi-
ganyues repaigades pel repim, tot el que
podien se'n venen a Perpinyà aprofitant
una perxa d'autocars.

Alguns es queden tres o quatre dies per
a poder assistir a un concert del que Pau
Catal dona a Prades.

Rosa Caball em ~~don~~ conta que una nit
cada setmana es reuneixen allí i uns amics
al Parc Paris del carrer de Sant Feloni i par-
len de literatura i de política; que ~~tot~~ ^{tot} son
molts al que es recorden de mi, cosa que
mencio després al tira ~~de~~ ~~XXXXXX~~ ~~XXXXXX~~ ~~XXXXXX~~ també
furanca March; que tingueren una gran
alegria en publicar-se el llibre d'Andorra.

Esartia Garch, que atigueix a l'itlia amb mi
a Toulouse per a retornar després a Barcelona,
em diu que la vida es allí molt dura i
cal treballar molt per a poder viure a em-
penes i rodolons.

Interve' Pico, amb intenció maligna:

- Soncs (apoderada per donar-se per satisfet
de l'exist. de l'Universitat) obra prop d'un
milió de francs per treballar vintanta hores
l'any; hi paguen trenta mil francs les confe-
rencies i quaranta dolars pel article del
que publica a americà; edita el llibre en
francès i el hi tradueixen a l'anglès, a l'
alemany i a l'italià.

Garch, que es bona persona, ^{em} diu:

- No tiene curujia, amic (apdevita). No tiene curujia
pero ni alago que las cosas no van bien. No
he mereixien.

~~Què hi ha a la Plaça Castanyer~~ Què hi ha a la Plaça Castanyer perquè
hi hagi tan d'història? Un monument històric?
Un museu? Una biblioteca? No, no; a la
plaça Castanyer no hi ha monument histò-
ric, ni museu, ni biblioteca: a la plaça
Castanyer hi ha el pitany, envoltat d'alguns
Generalats sent tan poca simpàtia, malgrat
que en el fons de Generalats hi hagi molt
de pitaner. No estimar el pitany és una cosa
que m'explica perfectament en un lloc. (Des-
prés en el sentit pejoratiu que Flaubert do-
nava al mot) En un home com Generalats, no.

Jo, en canvi, fill de rics, fill de senyors,
tants envells el pitany una gran simpàtia
i en semblen, generalment, gent interessant i
pintoresca; gent d'ànima incorrecta que
sap ésser com un es tot-hom. Cosa molt
important no ésser com tot-hom. N'he conegut
a Catalunya, a Andalusia, a Castella; n'
he conegut a França, a Itàlia, a Alemanya.

Madre! Mai no m'han robat. En canvi,
el que m'han pitany - empresaris, editors, poli-
tics, ~~proprietaris~~ m'han robat moltes vegades.
- El pitany, més pobres que moltes d'altres,
tenen el bon gust de no dedicar-se a l'actua-
lisme, a la vida, a l'honorablement, a la
política, a la literatura i a altres coses per l'art.

El jo he estat amic de molts, coneguts en cafès
de cant: ~~La~~ La Macarrona, el Heriçongo, ~~La~~
Trapiu i el Cos de Malaga, el Borrull, la
Tanguera, el Amaya. I n'he conegut molts
altres, que fan vida nomada.

Als pitany els han estimat l'escriptor
Jorge Roca, que degué ésser un tipus
molt interessant - en canvi, un altre au-
gust, Walter Starkie, que també és un
amic del pitany, ~~no m'ha conegut~~ no és un
pobre home sense ~~cap talent~~ altre talent

que el d'ambriopar - u - l'escritor Juli Tallmit-
jano, el pintor ~~W~~ Carles albero, l'escultor Juli
antoni, el poeta Garcia Laca.

Per això vial a la Playa Cassanys mal-
grat que a Gualt no hi faci pràcia.
~~a mi pare, m'interessen més el pitany que~~
~~de artístic.~~

Prop del Boulevard aristide Briand hi
ha la caserna del paraiajudistes. Els pa-
raiajudistes no en fan cap missa de pro-
pia. El tot fet de sucre'n un em la venir
panes de crumitar.

a prima hora del mati, de la caserna
propia - massa propia - n'ixen uns prans
brams: he el paraiajudistes que canten.

al carrí del Carme, a més de gitans hi
ha molts algerins. Algerins que treballen regu-
larment, que van regularment a la taverna
i que son perseguits i odiats regularment
del francesos. a causa de la guerra d'al-
geria? ho, car quan no hi havia guerra
a algeria ~~hi~~ hi havia l'odi del francès
a l'algeri. Tal a dir, però, que el francès
mitjà, de mentalitat aspersa i patetisme
molt - i bon xic ridícol - es creu, pel tot fet
d'haver nascut a la patria d'Henri Maris,
Pierre Benoit, la Mistiguet i el mariscal
Pétain, superior a totes les altres humanes
criatures.

~~W~~ En l'algeri hi ha pueblom de
finistes que no hi ho en el pitany. Això,
però, es comprèn: el que de finistes hi ha
en l'algeri obceix a l'odi i al menys-
preu ~~W~~, que sempre ha inspirat al fran-
cès un de general i al d'òmnim brutia,
contra el puebl no pot racionalitzar d'altre
manera. Tot farig, tal torarig.

L'alberi no sap riuire.

aquesta dona es vella, menuda, proxa. Sembla
tament que li hagin aixafada i, en aixafar-la,
hegi puanyat en volum al peu per dia en
abasta. Aquesta dona té un cos prou, defor-
me, dorfet, - el pit, entoval, li penja l'omment
del ventre - i unes cames primes, incloste-
niment primes; la pell i l'os, com les ole-
les pallins. Aquesta dona XXXXX XX XXXX.
~~XXX~~ XXX XXXX XXXXXXX XXXX XXXX XXX XXXX
XXXXXXXX XXXX. XXXXXXXX XXXX XXXX XXXX XXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXX te un cap petit,
que no correspon a la proporció del cos, i porta
el cabell tingut de negre - d'un negre de
cal desapareix, molt curt i mat tallats, tal-
lats de qualsevol manera. Aquesta dona
té una fac marcada, antipànyula, expa-
rapada pel anys. Aquesta dona verteix un
batollilla negra, plena de "blancs", i un
fixei negre bafilapaxiat. Calia "hibernis" i
va sense mitges.

Un home "miserable". He parlat tres o quatre
vegades, al banc de la plaça Carranyes, amb
aquella dona i m'ha dit, ~~que~~ ~~que~~ ~~que~~ sense
cap mena de pudicitia, com la cosa més
natural del món, que havia estat "segun-
dama" d'un bordell, supos que d'infima
categoria. Per ella esser "segundama" d'
un bordell era un ofici com qualsevol al-
tre, un ofici tan honorable com el de

modista, dependentia, etc.

I comenta:

- fins que la gent, sap? està carregada de manies...

He retolat el poeta Prous i Vila. Poeta, sí, senyor, encara que la majoria stipuin: el tineraire. Toparrasat, beut, aubilat per la misèria i l'alcoholisme, ~~XXXXXX XXXXX~~ ~~XXXX XXXXX~~ convertit en una desferia, però ~~XXXX X~~ ~~XX XXXXXXXX~~ poeta. Més poeta que molts.

Ara fa de despaire i ja pareixi no hi ven. Vin com una bertia, com una pobre bertia; com un gos sense amo. Ho té cara, dorm al peu d'una porta, al carrer, estiu i hivern. ~~XXX XXXXX~~ Ho recita la Max familiar a Pacubna - l'as-pora, el fill - no la pot recordar.

- Tot allò - diu amb un toniure amarg i trist - es mort.

Encara escriu. J., vivint, encara en el que escriu hi ha una alenada d'intensa, de pura, de meravellosa poesia.

Més enfusat que t'any passat en la misèria - cada dia s'hi enfonsa més - ja no demana el diners a veguier de demanar-los.

Alguns dia:

- Si em colpejats deixes uns francs...

Ara dia:

- Dona'm diners.

I jo ~~XXX~~ n'hi dono.

Un dia, però, pot abans d'anar-me'n a Canet, ~~XX X~~ el hi ^{he} negat. I a mi me'n penedeixo.

Perquè vaig refusar-li el propòsit de francs - dos o tres cents - que em demanava? Per respecte a la misèria? Quina misèria? La de deixar-se morir de fam una criatura humana, un pobre mort?

Juan ~~XXX~~ retorna a Perpinyà Prous i Vila potser ja serà mort. I jo, per haver-li negat uns monedes, m'estic disminuint la

Enhe, ell hi he vist una dona vella - i
tenyida, talment com si cavellies fos un deli-
te i més prop del setanta anys que del rei-
xanta.

~~Enhe, ell hi he vist una dona vella - i~~
maquillat com un pallàs i esgrafiat per un
cursat d'arrugues; l'ua el cabell vert, i
tenyit d'un ros d'alam totat de morat;
l'ua ulls; vertia un shert negre i un jersi
blanc sense mànecus; calçava uns sandalies
de materia plástica. Era baixeta i caminava
a saltirons, fent moltes monades. ~~Enhe~~ Tenia
~~una~~ ~~quatre~~ quatre braçalets, anelles,
collaret, anells.

Era d'un protese pervertit i feroç. Feia
pensar en una caricatura de Grog, l'impla-
cable alemany.

Tenia una veu ridícula que, en lloc de
per la boca, semblava sortir-li del cul.

Una criat, com una senyera
de guerra, palpita al vent.

Elne ~~he~~ ~~no~~ m'han parlat d'Es-
teve Albert, el d'Andorra, que no sé
si es un tocat de l'ala o un brètol. Pot-
ser q'he dug coses a l'hora.

~~També que ve d'Andorra per anir a fi de~~
~~poter muntar espectacle a plé aire com el~~
~~Pessiere d'Andorra, del qual ell tingue~~
~~la pensada i per ara, segurament per~~
~~la seva importància, ja no és impertinent burlar,~~
~~ja no dirigeix.~~

Albert m'ha fet pensar en Claret, un
altre andorrà d'adopció ~~Andorra~~
~~Andorra~~ - joia andorrà! - i en la mare
de Claret, una pobra dona de poble, banyada
com el fideu, que deia, a titot d'ració,
apunta l'ora d'obrida:

No me toraig, malicats,
encara que vengas un el temps,

qu'et dia de la Santa Cruz
vrai dix mil vers Casins.

la esencia de la materia: idea divina de Platón, noumenon de Kant.

pour la pièce sucre sans titre:

mais, oui, ~~de merveilleux~~ la fantaisie,
le charme de la fantaisie. (c'est ce que j'essa-
ye de donner aux gens et c'est pour cela que
on me croit fou. Je déforme le réel. Je préfère
le mensonge à la vérité. Je ne dis pas la vérité
mais ce qui devrait être la vérité.

~~al~~ ~~estava~~ ~~na~~ ~~um~~ ~~pólo~~ ~~de~~ ~~a~~ ~~costa~~. Hi havia
em autocar com ni Pico ni jo podiam pagar me-
tre's al lux e de tenir auto. Hi el lux e de
llorar un taxi. Altament - recordo al que em
Heli Galois: Viagem en Tercera sempre pue po-
dian - l'autocar, ~~no~~ ~~no~~ per la part que hi
va, es més divertit que al taxi.

Experienc i'autocar a la terrassa
d'un car i un torn tot a regalar-lo a una
tanta propera v'aviem un home simpàtic,
un home que v'ha comportat, com fan els co-
mics, un tipus d'artista a la meua de
començaments de segle: capell negre d'a-
les amples, xalina, cabell llarg que co-
mençen a prisar, lipot i petita. Et veient,
d'un vengut tot el pa torrat, es més
aviat vell que nou; la camisa, blanca
pero no massa blanca. Més baix, més
pal·lid, ~~més baix~~ semblaria et feries de l'es-
cultor Felip Coscolla.

Aquest home ha dit al terra, al costat
de la taula on v'ha arribat, un estoltit seu
et final glau portat un violi.

Reient que al milium, apues home es lo
l'interessant. Pico am this:

- Et comme, par sa fille qui est, qui est à
com est.

Quan, amb l'altre gent, hem pujat a l'autocar aquest home v'ha acompanyat al costat del xofre. Quan l'autocar ha arrencat, aquest home ha obert l'estrut i, en lloc del violí que jo esperava, n'ha tret un clarinet. Després v'ha aixecat i, cara als viatgers, v'ha tret un ample capell, que ha deixat damunt del seient, i ha mostrat una calba docta i un xic comica com totes les calbes; una calba que, ocupant-li la part alta del crani, talment com un terrat ~~ment~~ al qual calia pujar a pet front, estava voltada de cabells.

Aquest home, adreçant-se als viatgers, ha fet un petit discurs, ple de sabrosa protopoeia. Aquest home ha dit, si jo o no jo:

- Senyors i senyores: mi on em veieu jo ve el que vengues podien esperar en uns temps tan pròxims i materialistes com els nostres: un trobador. Ho un captaire - això, mai! - ni un murmur de tant; un trobador. Si, senyors i senyores, un trobador. Un trobador que, per a que el viatge us sigui més plaent, us cantarà uns cançons. La lletina d'aquelles cançons, o sigui les paraules, l'he fet jo. La música també l'he fet jo, com es de trobadors en tots els trobadors que v'acompanyin.

Tot això ho ha dit en un tole francès del Rosselli, que hauria plaent a Joseph Balthus i hauria espavintat a un parisenc.

Després ha ~~hauria~~ afinat el clarinet i ha cantat tres o quatre cançons que no estaven ^(per) més malament que les que quatre parisencs canten als music-halls i cabarets de París.

Després ha parlat el clarinet per a fine el parafest, agraït, hi deixava una flauta.

Quan hem ~~deixat~~ deixat de l'autocar ens hem acompanyat a la terrassa d'un cafè de la plaça i Pico m'ha contat que l'estrofadori trobador te més diners que novatier; que la dona i tres filles que te treballen i hi donen tot el que guanyen; que ell,

~~Em penso que Pau Casals no hi deu gaire
guanyant res amb ~~l'administració~~ esser administrador
per seu germà, car es tracta d'una manera
d'administrar totalment franquista.~~

~~El d'aquest individu m'ha donat un
pensament, com administrador del Festival
i com patriota, Julia Gual, Josep Queralt, Jo-
sep Pilo, l'esposa de Queralt, que el consideren
de Prades, Rosa Calabre i uns miquelons de les
"Fomentos Músicas de Catalunya", que el consi-
den de Barcelona.~~

L'esposa de Queralt l'ha vist defensar el
regim de Mussolini, "superior al de Franco
perquè Franco es marxa lo". Pilo em diu
que ~~apunt~~ aquest tipus ha estat convidat
al Festival al consell franquista a Perpi-
nyà. Convidat d'honor, es a dir: sense pa-
gar, cosa paireb inexplicable, paireb fantà-
stica tractant-se d'un administrador com
aquest. L'ambigüitat que el consell tingué més
diputats que Julia Casals, car tot hi hauria
hagut o tres ^{vagues} o tres ^{vagues} més senyors, i devia veure
que no hi feia un paper massa brut.

~~Entenent, al dir que he assistit al festi-
val al consell no hi era. Si hi hagués
estat es més que segur que no m'hauria
permes apuntar i hauria reaccionat
amb la màxima violència.~~

al Festival de Prades tindrà pens que
em coneix de Barcelona - o fins del que
em coneixien - i ve a salvar-me.

I tindrà la vidua de Puig i Ferrer, Clotilde,
que ~~estudia~~ continua al Vernet.

I Brugat, del Pas de la Casa, que em pre-
senta al batlle de Herbolte, monsieur Barrière.

Monsieur Barrière es considera més català
que francès. Monsieur Barrière es un home
molt exuberant, molt expansiu.

- Lluís Capdevila, l'escriptor català, el gran
amic del mestre, - diu Brugat.

I me. Barrière s'aixeca, m'estrena la

una, m'abraco.

Segurament mai no ho ~~he~~ llegit cap llibre meu, cap article ~~o~~ meu. Però ve un "escriptor català i un amic del nostre" i amb això ja a hi ha ben bé prou per a pue Mr. Barrié em pregui que vagi a dinar amb ell a Montip i a passar-li uns dies; que Montip és molt bonic i que el home com jo han d'anar a Montip.

~~XXXX~~ Tot això, aquest escarafell, aquest afalot, és inmotivats i obedi tan bé a la cordialitat d'aquest bon home que, quan ~~de~~ el català refugiat a França ja hem passat de nos-
ta al vell del 80 3/4 del francès, encara sent admiració i afecte pels catalans refugiat a França.

Cordial i admirable Mr. Barrié!

Tots també una delegació d'Audorra: Claret, Fumé, el matrimoni Villanar, Revis, la senyoreta Huitjovila.

at final del concert, que el nostre ha dirigit sense la més lleu senyal de fatiga, passem a la orquestra. L'abracada del ~~primer~~ primer concert i la del dansa formen part del rite del festival.

Pau Casals em presenta la seva muller, que sembla molt simpàtica. Sic sembla perquè dos o tres minuts de parlar amb una persona no són prou per a ~~XXXXXXXXXX~~ ferre'n una imprecisa forma, clara, precisa.

Pau Casals em diu:

- Me' portaré encara, reposant, vint o deu dies a Montip. Vinga'm un dia a dinar amb nosaltres!

Li dic que sí, a clar. Però no hi aniré.

- Perquè em preguen ~~la~~ Montserrat, molt estrany avia.

- Perquè no vull cap tracte amb el perem de Pau Casals.

~~XXXXXX~~ Com sí el perem de Pau Casals és

La casa que - per correspondència - he llegit es Hestia, bruta, pobrement moblada. i en costa 40.000 francs

Pagar-ne 150.000 a La Haule o 100.000 a Biarritz no em semblaria car. Per una raó molt senzilla: perquè les cases hi ha bastides i moblades per a que les habitin persones. i perquè a La Haule o a Biarritz al decorat i la gent tenen més to que no tenen aquí. Tò de decoració i senyoria.

Aquí a Canet Plage, vila que no té cap atractiu - excepte el de la platja - he pagat 40.000 francs per la paria infecta on m'instal·lo em sembla un robotri.

Moltes tavernes - mara - i totes amb pretensions de car. i totes amb radi i altaveus. i totes música afosa. Música salvatge, molt a l'aire amb l'èpica. Música de bearn, xiscl i espais que comença - en totes les tavernes - a les 10 del matí i no acaba fins a les 9 de la nit.

De tan en tan, una chanson douce, o sigui abominablement meli. aquest any la que està de moda és una, repurament italiana, plena de penes - després del espais de penes - el repens de la puel d'ini: Chau, Chau cambins.

Mala repada faci al cambins i la tortida que el va inventar.

Enric Brufau treballa de pabeta i té al veig a l'hora de dinar i després de sopar.

Viu en una mena de pati on hi ha tres o quatre carrapues i dos o tres arbres: ~~els~~ és d'elles que he vist a Canet Plage.

Una de les carrapues l'ocupen Brufau, la seva germana i la seva mare. La germana, que, en començar la ala fa dos anys, em semblava antipàtica, venguda, espurpa, avui, més tractada, ~~està~~ ha veig ~~està~~ molt més agradable. Té cap Hestia, manencs de les atae-

per platia per la seua forma pràctica: "haja-
la le vea colgats de un ojo como las cal-
teng!"

La deia, dedicant-la a Frances, un
mariner malagueny - i catalanista! - que ara,
refugiat a França, fa de mariner a canot

Si ens hem forosament de perdre, que
sigui el millor que hi ha en nàutics, és
que ens porti a perdre.

Brufan és un autodidacta, però pensa i
veu i sent amb originalitat. I això és més
important que el certituds universitaris. De
les universitats també en miren capastes.

Brufan escriu - sobretot veu - i llegix
molt. Lectura sense mètode ni disciplina: lectura
a les palpentes, cercant - i trobant - les joies
es lons ~~l'altres~~ llibres. Alguna vegada, com tot
és que llegixen a les palpentes, s'erra en l'
apreciació d'un autor, d'una obra. Ho és
en capital i ja el rectificarà quan sigui
hora. Li manca ~~una cultura clàssica~~ una cultura clàssica. (al pen-
sar, però, que molt escriptors professionals ~~tenen~~
~~tenen~~ tenen uns coneixements molt extensius
- i de vegades una - de l'obra dels clàssics. Per
~~tan~~ tan pot perdonar-se a Brufan que
tampoc no el tingui. L'important és que
no sigui trol, ~~que no sigui~~ que no sigui
en el pelat artísticament mortal de l'ins-
cripció.

Ho hi ha prou que hi sigui. Te marca
personalitat.

Juan és sospitós amb freqüència de can-
Brufan - el sospitós bon home del flacell
del Roselli - me'n vaig a dormir. Bon dia,
però, amb les finestres ben closes, llegix
una mica - aguant astí el dialèct, d'hor-
me i el assaig de Hortaigues - tan line, de
la molt temps, el costum de llegir una mica

doneta ~~XXXX~~ ni donica ni Marja, silenciosa i ~~XXXXXXXXXXXX~~
aprovada, ell ~~XXXXXXXXXXXX~~ li ha provat
que parli amb el veïns i la pobra dona passa amb
el cap rot i sense salutar.

Se tan en tan ve d'espera legítima a passar
tres o quatre dies. (La ves el marit diu a la veu
amistada):

- Tu, ara, dormiràs a terra. Aquesta te m'és
dret que tu al lit.

Caps del tres té el més llau sentit moral. Tot
tes fan fàstic. L'amistada, a més de fàstic, la
hàstima.

L'home s'embaraga vivint i puau tota s'ri
apallista brutalment a la pobra amistada que,
- as de suposar, car l'animal no té cap atenc-
tin fixa - segueix vivint amb ell per ra.

Una tarda s'han vist crif i cap al pis ha-
ritat per quarta parella. L'home, carregat de vi
i en el cell encara ha l'olla ~~de~~ horrida que deu
el vi, ha baixat l'escala arrossegant pel carrell
la dona, que ha restat ~~en terra~~ estirada a terra,
inanimada. Tenia el rostre pla de sang.

Un veï, francès de Lyon que estança en una de
les casetes del pati, ha intervingut:

- Pron! Ja en tinc prou d'apuntar espectacle!

L'altre, que pot dir adans s'hadia ballat amb
Brafan, ha contestat amb insolència estúpida:

- Fais at que vull!

- M'altre jo ripai apai, no!

- Ningú no m'hi privarà.

- Jo, que m'heurei la sala.

- Emiré a buscar l'escopeta.

- I jo me l'estrellaré pel cap.

El francès, que es veu que té el vi partu-
tic, ha dit:

- Salé étranger! Funnie! Les espagnols je les
emmerde!

El lyonès ha dit:

- Es espagnol ha més dignes que un. a Espanya
no s'hi ha de tipus d'important com un.

I si ha clavat dues bufetades que s'han fet tan
tinges. L'altre no s'hi ha tornat.

L'avi de l'amistada li ha tirat una pedra

a l'espuma. L'altre no s'hi ha tornat.

A mi les mans em tremolaven i he començat a cridar:

- Franci de merda! (Caró! Merda hauries de beure i no vi! Coixard!

Hauria volgut que em contestés per a l'arrelhar-me'hi. Sentia, impelirsa, la necessitat de l'arrelhar-me'hi. Ell, però, callava, i m'espantava amb oli.

A la fi, s'hi ha pujat al pis i s'hi ha tancat.

Si la batessa hagués durat mig instant la guita alla s'hauria escutissat.

Després, quan em trobava pel carrer m'esguardava amb aire desafiador. I jo, en passar pel seu costat, li acopia:

- Te vens emmerda!

És un Hietzsche en un dels seus poemes:

"Animes rapinatives,
ànimes de cotitzar!"

Quan et tincen can a la pueretola
l'ànima hi can també."

I jo pens en l'ànima de Xacalla de la gent ignoble.

III Deriven et meu per mi Turic, Malin, la seu muller i el seu fill, de quatre o cinc anys, turiquet.

Es ha anat a cercar a Perpinyà i he aprofitat l'ocasió per a tenir diners del Banc. Han fet el viatge en autocar des de Barcelona i l'autocar ha arribat amb mitja hora de retard.

La primera vista - la primera vista del ~~XXXXXX~~ ~~XXXXXX~~ ~~XXXXXX~~ ~~XXXXXX~~ turista em fa pensar que he a l'esperança tot ho tinc a la perspectiva no en cap veure la mitgeria, semblen ben vestits. Fixant-s'hi be, però, hom descobreix un sens fi de detalls que posen al

descobert les dificultats que tenen per viure: sabates
mussa usades, vestits massa usats. Ho obstant, po-
brets, encara en porten presents: una ampolla de
Colònia feta i unes solates i uns llibres per mi; un
xat de seda, brodats, per a la meua muller.

Arribem a Canet a quatre de tres de la tarda.
En passar la porta de casa me' estressa de rebre's
tan malament.

- Li, la casa no se faire bonica - diu Maria
- Ho n' es per car - faig jo - però el lloguer encara
n' es menys: 10.00 francs.
- Per tot l'any?
- Per un mes: aquest ~~per~~ d'agost.
- Mare de deu tantíssima! - diu Maria, separa-
da - quins blattes!

- Es pensaves que només n'hi havia a Linyola?
~~Hi ha~~ Hem dinat i ell, causat del viatge, ha
anat a dormir una mica. Quan s'han llevat,
~~els dos~~ a les sis ~~del~~, el he alom, anant a la plat-
ja, hi hem deixat Montserrat, Maria i al moment
i Enric i jo ens n'hem anat a veure Rufan, que
fa de palata i ja diu haver plegat.

~~Rufan~~ Rufan i el meu perennà ar conse-
gueren a atorgar durant la guerra i es feren
molt amics. S'han alçats - final anyt que no es
veien - amb prou aplegit.

A la nit Maria ha volgut anar al Casino.
A mi, que no sol home de Casino, això no em fa
cap problema però me' agilita que, pel contrari de
com viue a Barcelona, n'hi faci. Hem quedat
que hi aniran ella, Montserrat i Enric. Mentre
esperem que el seu fillot s'acolori, Enric, con-
xix intranquil, em pregunta:

- Que es faire car?
- ~~Hi~~ Li responc:
- Que no tens gaires diners?
- Ho faires.

(En té tan pocs que no n'hi ha ni per al
viatge de tornada)
- Doncs ahi van dos mil francs. Suposo que ja
en tindreu prou.
- H, no entrarem pas a la sala de joc.
- Ja m'ho pents. A les sales de joc, quan hom

te puxa diners, ~~no hi perd sempre.~~
- ho, no: aníem a la terrassa, a prendre un
café.

Quan, per fi, el menut ha tingut la bona
pensada ~~de~~ d'adreixir - a ~~la~~
Enric, Montserrat - malgrat que tampoc no es
marta canyera ^{i marit} - se'n han anat al Casino. Brusau
i jo hem preferit la platja.

A aquesta hor la platja, solitaria i fosca,
es puja en plan més.

Brusau parla i jo escolto. A Brusau li a-
grada parlar. I a mi escoltar - ho per mi la
seua conversa mai no es vulgar.

En retornar - Brusau v'ha de dir el d'heu-
passiu pel Casino. A la terrassa encara hi
ten els meus. Com es dir ~~la~~ abric Montserrat!
Com es dir divertit Maria!

Entro a la sala de joc. Molt d'expansió de l'Es-
panya de Franco. ~~Curiosos~~ curiosos i prollers la majoria.
~~Marquises~~ magnífics specimens del règim, semblen
talsment que el règim els hagi col·locat en el
munt com en el fideu.

Sento que una dona, prou com una cosa,
carregada de joies de molt pret - la puerter es
que tinguin porsos, que es vegia despreciable! - i
ordinària com un cot, hi diu al seu marit,
sanyatant-me i ~~amb~~ amb un castellà lamentable,
~~de~~ de trapaire:

- i Vas? tota que ahora veure me han dictes
que es un refugiado, un rojo.

hi ~~hi~~ tinguis el di que te el dibuixant
Passarelli, en passar davant d'aperta poder
dona dispendiosa de senyora en folin un
pas. Però com no el tinc, me'apropo a la
taula de ruleta, em tinc un prepat de bit-
net de Banc de la lota - tot això, es
clar, per a pue aquesta mena d'expansió
vegim que es excitats en la campem be - i
Mancant - me un - al crupier hi dic:

- mil francs at 5 vermell.

La catalana trauida al castellà

Un men jamaí, la seva muller i el seu fill re-
tornen a la vida ~~de~~ després i difícil després
d'apunt quinze dies de vida ~~una~~ relativament
amable.

Li he donat el meu vestit d'estiu - i heu de
donar roba vella al jamaí! - i deu mil francs:
cinc per ell i cinc per a Pilar.

ho es volia; em deia que aquells quinze dies de-
ria haver fet moltes despeses per culpa d'ell.
~~He~~ He hegut de fer-li prendre aquest diner per
força.

Després d'una nit a Perpinyà per a poder
apagar el teu d'endemà al matí - a l'hotel
he ~~conseguit~~ conegut un mingué pens veïl per, Joan
Caras Fito, que he fa de vigilant de nit - totum
camí de la Tour de Carol.

Quan arribem a l'estació succeix un clarif.
Fa una fresca que, després del sol d'agost a la
plaja, sembla fred. ~~El~~ El teu cotó ja forma
i amb vapors als vapors, però sense fum. I sen-
se fum viatjarem fins que arribi la del dia.

Es veu que la companyia considera al que
van a la Tour de Carol com una mena de
lectis que ja ja poden viatjar a les fosques.

En arribar al teu ~~arribar~~ - arribant
de tortuga - comença a ploure: una pluja fi-
na, de tardor. ho s'hi ven plen succeix per a poder
Heix, com tinc costum de fer al teu. ho em puden
altre relers que fumar i contemplar com la
pluja s'escote pel vidre del vagó, en aquesta
net.

Van passant els pobles, tan de passeres, del
Rosselló: Ria, ~~arribant~~ arribant les Bains, Hostels, ~~Hostels~~
El teu es detura a cada estació. I a cada
estació deixen passers que travessen corrent d'an-
dana per no mollar-se.

Les cims de les muntanyes s'han posat brufan-
tes de brila.

~~arribant~~ arribant a la
Tour de Carol. Temps de prendre un cafè amb
mel i contemplar Puigcerdà - ja vist anys

que el contempla - i a l'autocar - que compa-
rat amb el tren sembla un patinet amb rodes -
canvi d'aportra.

Arribem amb tot al Pav de la casa ~~XXXX~~

HN. El vent blanda el cel amb una canelada
de nuvol i d'una blauer meravellora i creixat
de rosa i n, que fan pensar en el Tiepolo.

Visita obligatoria al refugi de Bona, Bregat, Ci-
zili, Per deure d'amistat, enfortir el críter
Perrod - el destil·lar a Tarragona, de més prau
que el pue ala lumen a França - el primer
"chats" de manzanilla; que no es par marra
"chats" - la primera copa d'any com cal.

Montserrat m'escritola afectuosament.

- Ho heu vist tan, que ja no el jove i a feliç mal.

Després, però, comente amb la dona de Bregat:
- Ho tinc tan de remys - ho. Ben i menja de tot
i res no li fa mal. Jo, en canvi, que sortie a
ràpid, així que faig un petit extraordinari ja en
tots mataments: la tensió, el fèpe...

Es ven que per a estar lo cal fer mala
vida.

a dos punts de dues de la tarda arri-
bem a Sant Julià de Loria, després aquest
any per a passar-hi el mes de setembre.

Deixo les maletes a l'Hotel Riba i me'n vaig
a cercar l'amic arri per a que m'acompa-
nyï a la casa que ell m'ha cercat - Càn
hagot - i no se on es.

^{Riba}
Finim a l'Hotel Riba, on havia dinat, ja
fa anys, amb Josep Viadín, que m'ofereix un
ran d'equipot a casa de col·lie.

En fa l'efecte que l'Hotel Riba de caper
caiguda - se'n han fet d'altres de més moderns
però encara s'hi menja regularment. En set-
em una noia espanyola que puja cada
any ~~XXXXXX~~ de Barcelona a "per l'ortiu" a
canelora. ~~XXXXXX~~ En venen en la molt
alegria i en colorada que t'any passat li
vaig signar un autograf. ~~XXXXXX~~

~~XXXXXX~~ - a Barcelona l'he conegut.

"No he obtingut cap condonació
per no assistir a cap exposició.
Però, si es altament elogiats
per tot-hom qui amb atenció t'ha tastat

B. Vila C.

laboratori Canot

Secididament, el Vilata & un gran home.

Im diuen que Joan Rosé, el cunyat de Ribera,
"i exporista". a andorra apareixer-e est die fe
divers sense païr arribat.

Qui em dona aquesta nova tan ~~deplacant~~
es antoni Vidanora, el metge que vivia co-
nèixer quan la guerra est front d'aragó.
Heu la dona molt satisfet, talment com
si això m'hoquís d'alegrar molt. De
mi, però, m'alegra pens. Compreneu que
cal guanyar diners i guanyar-los digna-
ment, i entén - per a viure bé i en plan
que el amic en guanyin.

L'any passat Joan Rosé era, encara, un
idealista. Aquell any ja no ho es: el di-
na moral d'andorra, tan fortipis, t'ha
corromput.

~~Joan~~ Lucie Bressan, parlant de Rosé, m'
havia dit amb veu alta:

- És un mingo que no s'ha perdut pel camí.
Josep Llobet, que ja m'hi parla, m'ha
donat coses pitjors.

En veu que a andorra resulta molt
difícil ser fidel a ~~el~~ tot altre ideal
que no sigui el de fer diners.

~~Però, si arribes a veure la realitat i mal-
prat la família: la dona i el marit, to-
talment incomprensibles, i a el de sempre,
disposat a tot el sacrifici i a tot el stig-
ma, sense claudicar, sense "apareixer-se".
Tens que això no deu ser cap plaer a
la família.~~

Tots molt andorrans i habitant d'

andorra que em diuen que el Hibre publicat
a Barcelona - després de tant anys de no publi-
car-hi cap! - el ha apraet tan. Una Hibre-
tera de Les Gualdes m'ha dit:
- És un Hibre molt bo, seeyr Capdevila: es un
poema.

En canvi, cap de la pobra gent que es autoritat
a Andorra ha tingut el part d'elemental cortesia
de succeir-me. En lloc d'un llibre heu venut
aportant mig un afel de contraban.

Ho ar que això em veixi d'una hora de
dormir, ar clax. Del contrari: m'ha suplicat per
perfectament. De què es ha de venir a aquesta
pobra pent talce reversial, talce tenir un
pent de polidura?

[illegible]

J'us ollets que mai us manpuin una s
dus i ter angolles que faci'n lona compa-
nyia al cap. Re cal correspondre a la
plantura d'agueta p'ut tan lona, tan
cordial, tan franca que al cap de quin-
ze dies de convale-hi ja m' amics bles
que us en corren.

Aguet amics em parlen, ^{amb} ~~un~~ un lèxic
ric i expressiu de d'hivern antorrà, de
les particularitats de la vida camperola, de
les feines del camp ~~si al camp~~; al ~~partor~~
partoratge, del goig de dur la muntanya
cantant: ~~algua~~ algun isard, mès rarament
algua senyal, donits, llebres, pat fers, per-
dits, turtors, prives, pralles, paigs, estrells,
titores, beards, aguiots; em dinden contalles
i flaperdes...

Una nit vaia al pastor que tenen
a la Pessera. Horatius, home de ciutat,
escriptas i no escriptas, ~~en~~ en fau del
partor una idea falsa i convencional,
de cron, ~~que~~ - es veuen en Heane-
ties - que us respon a la realitat. J, com
parla Wint, es de la realitat ^m mès in-
teressant i complicat que el partor creat
per la fantasia. (J això, es clar, no es un
retret al "Manelic" de don angel, amb el qual
don angel crea un tipus de tanta fanta-
sia com el de Shakespeare)

El pastor de Can Mayol, mès aviat veix
que us par alt, capat, apil com un
isard, te el costre cobrat, de color d'oxita.
en el qual el blanc del ull llueix com
els trets de porcelana. Mai us treu
la porra, una porra de forma i color difícils
d'expliar, que si ve xila. Diu que es de
Granollers, xera que, no se explica - me perque,
em sembla estranya car se'm fa difícil ima-
ginar un Granollers Crestol de pastor. Ho te
papers d'identitat ~~per~~ ^{el} el - v'ha poput pue-
star a ~~una~~ viure a antorra perquè
aguat pais es una mena de l'auta

sunt unes flori mai cunoscute i mai aplicate.
nu saps scribi ni scriere, i cota que mai da per
distinuat, i pua ti demonstet el nou respon:
- Ioan.

- i Ioan i que mi?

- Ioan i las mias - fa el pobric, nu sabs de
que ti parlen. - Ioan i Ioan.

Ii dno la mi, que att atenuy ams la seor ma
temerlosa.

i quia drama de vilos i de miseria din
haber - hi en la naixença el apuent ptre Ioan
i Ioan?

a andorra tot ho podreix el diner.

antoni vilander ja no viu a can delis.
ara ha instalat la clinica en una casa
d'enfront, non de triso.

Veig a veure t i em sembla trobar - lo can-
tat, envellit. Tu die que ja no es, com abans,
cada nit al (ofe); que dorm poc i fuma
molt.

Te diners - i ha comprat casa i terres en
un se quina vila de Lleida - i, no obstant, em
fa t'efecte d'un poverat.

I com ti tinc afecte, em fa una gran hestia-
na.

Veig a Fontbarnat i a Claret, i insensat t'
un i t'altre.

L'un i t'altre, en veure'm, fan prau
escorafels, m'abraen, em diuen - els
no ho creuen ni jo tampoc - que s'otien
tan content i m'otimen tan.

Quan piri t'sequeno t'un i t'altre
~~matparlavin~~ parlatavin porcament de mi.

Me scriu monsiere mas demanant-me
ti, apuent vers universitari, nlt explicat el
bon Ioan. I afeix: ~~se~~ ~~se~~ ~~se~~ ~~se~~ "a
mon avis, ce supet tout ira comme un
gant." manera gentil d'afalagar el meu

passat donjoanase, que ha creat la Hesper-
da més que la realitat.

~~El petit grup de perillosos a santors,
fruits d'entenebriment i de laia.
(al superar, encara, i ell, però i obre el
muntanyes, no saben superar.~~

Recordar vivint el que Frederic el gran
escribia al comte d'Argenson: "l'escala de
la paciència a la pudor s'entén tota una
sèrie, llarga i cruel. No he pogut fer-me es-
capat al meu destí: tot el que era humani-
ment possible emprendre per a prevenir i evi-
tar ~~el~~ el futur ho he emprès i i és un
m'ha sortit bé. Sense el confort dels meus
llibres, la desil·lusió m'hauria durat for-
ta la follia. Hi ha en mi totes les carac-
terístiques d'un heroï de tragedia. ~~XXXXXXXXXX~~
Vivint en un temps de troballes i confusió
situacions desesperades."

Primers d'octubre. Retorn a Poitiers, car,
oficialment, he de començar el curs el dia
5. /, no obstant, no el comencé fins el 15.
Fullegant tota la versió que tinc, ~~del~~
antades, del Son Juan, des del de Tiers al
~~de~~ Montieu Jean, de Roger Vailland, que
es molt dolent.

Enviat a Jakin, director de "Cuadernos",
l'assaja i Moratin, títols de un temps?
Sua plena col·laboració en aquesta revista
de tan prestigi. ~~per~~ "Cuadernos" té dues me-
nes de col·laboradors: els acceptats per la
sua raó - ben poca af menys ells - de l'altre
anticomunisme i es abstenen: Karl Jaspers,
Salvador de Madariaga, Adolphe Huxley,
Jorge Guillemin, Alberto Moravia, Albert Camus,
Jean Cayrol.

Sempre val més anar bé a l'espera-

negar.

A més, un paperen molt be, com a l'Es-
panya de Franco i un paperen en a Espanya en
a Perú de Ayala: trenta o quaranta mil
francs per est-laboració.

Trenta o quaranta mil francs de tan
en tan que un indiciu molt be.

Arabat el sisé volum de Historia de la
meu vida i el meus fantasmes.

He escrit amb molt afecte (amb lo foré
(ela).

Gràcies a Manuel Riera m'he puanyat
una nova amistat: la de Mariana March,
poeta i novel·lista d'un talent per un reb-
par.

Jo li havia escrit - rememiant - li
~~la~~ la manera d'un volum de versos, l'eta
mujer que soy, i una novel·la: Alps mures
cada dia - i dient-li que la meu casa
de l'exili ~~era~~ era la considerava com una
mena de sala d'espera. I Mariana March
em contesta que a Barcelona i a la resta
d'Espanya ella i molt altres també
viuen en "sales d'espera".

Als meus estudiants el plan més al Sou-
fren de Llorilla, que al de Tíxo. Tíxo és més
humà i de Llorilla, que en realitat és més
fag, més convencional, més carregat de ful-
laraca retòrica que al del fraire mercedari.
El del fraire mercedari és un briol de
cap a pens i l'autor no el perdona. El
del poeta romàntic és tan briol com el
del fraire però el versos m'és bonics, més
florits. ~~Per~~ Per si això fos poc, i enançat
i, es deu, al final - i aquest apoteosi de
tan envenenada envenenada! - Tan ~~el~~ perdona
perquè i ha enançat, totes les briolades
i dona més se l'entia al cel.

Quan està leri, que no piques capes car
al seu estat normal és al de l'embriaguesa.
Seu pensar que ve un home astany d'espere
no m'agrada barrejar la cervesa amb co-
nyac i ni m'agrada el copalips iimbéil
de la música iimbéil que a ell tan
li agrada.

La Nordamèrica hi ha homes intel-
ligents i correctes però la majoria deuen ser
com aquesta bestiola odiosa. Unicament per
això es comprèn que la política nordameri-
cana sigui tan brutal, tan cínica, tan im-
béil.

Quin poip tindria en veure't rebentar!

Cada home del que he estat ha deixat
en mi la seva empremta: una manera
de dir, de sentir, de ~~deixar~~ donar-se
a l'esperança o de fer front a la tempesta.

Avui més que mai escriure és per
mi un pretext que he trobat per a seguir
vivint. És fora d'això em lliga a la vida.

Es que fan la revolució a mitges, tot
aconseguint en calar llur pròpia foca.

En un diari franquista - "Madrid, 6
de desembre de 1959 - Hepeix una freqüència
de Ramon Gomez de la ferra. Partimosa, temeraria,
de drapaires, sense pràctica ni enseny, d'un
mal punt i una vulgaritat total: "Tomando
berzo se puede volver una vergata... Son im-
placables cuando quieren un "placard"... Se
noche todos los gatos un pardo" Etc, etc.

(Legint aquestes encades, Ramon em fa
una llambregada infinita. / Com he caigut el
gran acte de Reatij, el teatre en solitari,
El circo, El Rastu.

I com me dol haver-hi de dir /

Comprar el concert per a pious i repartir
de Beethoven.

Pena como ~~comparar~~ companyia més - la
millor - en la meua solitud

~~Per tant~~ al retorn d'un curt viatge a
Jarnac, la portera em diu que ahir vingueren
Jaques Alibert i un senyor que ella, la portera,
no havia vist mai.

Pensó que el senyor que madame Boulevard,
la portera, no ha vist mai es (hauria) atropu-
que, de l'Universitat de Coimbra, que m'ha-
ria anunciat la seua visita a Poitiers de
par - això es un diu - per Göttinga. I em
dol no haver estat a casa.

La portera, però, em diu que tornaven
avui. I, en efecte, a mitja tarda, tongu-
renen Alibert i un home encara jove, alt,
de cabells i ulls negre, que porta una apa-
rell fotogràfic penjat al coll. Ho al conec i
el prenc per l'alt atropuque, que ~~no~~ ho
conec ~~per~~ ~~per~~ per correspondència.

- El senyor atropuque? - pregunto.

I Alibert em respon apressadament:
- Ho, no: es el senyor Brasset del
diari "Centre Presse", que ve a fer-li
una intervieu.

- Se esparquen molt estranyat.

- A mi? Perquè?

~~Alibert~~ Valeriu fa, somrient:

- Perquè si que sou un escriptor molt
important.

- No he deien haver dit a l'amie Alibert.

- Ho, senyor: m'ho han dit a Barcelona
i a Madrid. ~~X~~

I, ~~per tant~~ talment com si fos un personatge,
m'he de sotmetre a l'intervieu. He de parlar,
es clar, de la publicació en francès de l'li-
bre d'Andorra, car la foto es fa per això.

- Voleu dir que val la pena?

- I es clar que val la pena! És un diu
molt bo - diuen a dues Alibert i al senyor

clabar.

Per correctió en del portar-ho ho contraria però requirixo veient que no n'hi ha per tan.

Sacres d'un requirjell de presentat a les penes contexto de la manera ^{que s'ha} i tirar molta aigua al vi - cosa que no serviria de res car si de l'interveint no en farien un personatge l'interveint no tindria cap praxia i el senyor Sabat tira unes plagues i l'interveint passat a poraix l'interveint ~~en~~ a dues columnes i amb la corresponent foto.

La part del poble, que'm ven ja fa deu anys anar a la Facultat, al Cafè, a l'establiment, al cinema i al teatre, entrar a una llibreria o a una cantina, assistir - per força - a una festa acadèmica, etc. etc. en milers d'una altra manera i em té unes atencions que abans no em tenia. És l'home del qual ha parlat el diari, el d'ell, el del poble on viuen, o sigui: el millor de tots.

Llegit les Memòries de Louis Nathaniel Rossel, un militar típic, intel·ligent, un militar del pue, molt durament, a l'època mai no han abundat.

Fou ministre de la Commune i, com a comandant en cap, quan parla del desaparell i al desori d'un combatent de bona fe però sense la més menys noció de disciplina o en les memòries, transcrivint la seua lletre de dimissió: "... je me sens incapable de porter plus longtemps la responsabilité d'un commandement où tout le monde déshobéit et où personne n'obéit... Le Comité central d'artillerie a déshobéi et n'a rien prescrit... La Commune a déshobéi et n'a rien résolu... Depuis ce temps-là, le Comité central déshobéi et n'a pas encore eu espoir..."

Les amargues paraules de Rossel em fan pensar en el primer mes de la nostra guerra, quan encara podia parlar-se...

si no haguessim deliberat tant i haguessim
obeït més.

— Sen Lluís la mort de Lopez Pilo que,
per at meu part era molt més, posta que
(arles Riba) i no es que vulgui fer compara-
cions car les comparacions les sempre tenen
oficialia) la mort de Riba, m'ha dotat, es
clar, però la de Lopez Pilo m'ha dotat més.
S'an porta, gran ~~venerable~~ de la amic, gran
senyor de la poesia i l'amistat, m'obri les
pàgines de "La Revista", m'vaig publicar la
primera versió de La tampa de Nadal cosa la
mar.

— Quan jo ja era a l'exili si que veia
tornant al meu país tant i que amb ell
parlaven de mi. I sempre tenia per mi
una bona paraula d'amic i de senyor.

La seva mort m'ha entristit profundament.
No dic, com Lluís el que no sabem dir
res més: "Sen L'hoig i perdona", "car fou
tan pobre en tot que no tingué res a
fer-se perdonar.

— Giraudoux deia una cosa que t'ho he molt
encantada: si m'és meu primer lector.

— Treballat en Juan de Holabueno. Penta-
on fer-ne un conte i serà una novel·la.

— Parlant de la nova generació de novel·lis-
tes catalans, un amic que ve de Barce-
lona em diu, pensant fer-ne un gran
clopi, que son molt objectiu.

— Jo ja pensava ~~que~~ que per a això
ja hi ha la màquina fotogràfica. L'ar-
tista de molta personalitat, el veritable
artista, mai no es objectiu.

— Fer-ne vell; em fem vell; em faig vell.
(a vel·laga, més que no pas el temps, la
fa l'home.

(l'home que sap prescindir del calendari.

Fa tres anys, a Cannes, m'hi venia a Picassi.
S'havia tancat tanta crisi o tanta novetats, ai
puent any, ~~he~~ a Prades, he vist a Pau Casals,
que en té crintanta tres o crintanta quatre.
Picassi i Casals: joves t'ho i t'altre. Més
joves que molts que els heu per el calendari.

(Llegeix en un ~~diari~~ ~~diari~~ setmanari d'eco
tenda dreta, "Europe-Magazine", nantesatant
com una latina, un article d'un pobre dia
ble - un pobre diable clerical - que diu,
com la cosa més cristiana i natural del
mon: "Ces soldats congolais s'égarent une
planteur de jardin (jardins, ipse). I s'en auroient
volontiers abattu quelques-uns".

Vot. (cada dia més vot. (ho me'n plauys
ni més companyia, que, si les vides, ho
baria fàcilment. I'orgull, però, que m'hi
d'acceptar ho)

(com el Nietzsche poeta, jo també podria
dir:

Tot ho he donat,
Tot et manco:
Tot em restes
Tú, gran esperança!

(La finalada de les tarjes i lletres de
hastat i any nou - n'hauré d'enviar
prop d'un centenar - que cada any
em pren tant temps.

— aquesta nit del 8 de desembre - nit
de la Purissima, cantada per Marçall, i
del tant de bonxita - al cel de Prithier, no
hi havia cap estel. I a Barcelona -
a Madrid, a Tòria, a Sevilla - tant
que ni hi deu haver!
— Al cel de l'exili mai no hi ha
estel.

~~He~~ S'emà començar les can-

cançó de Nadal i molt dels meus estudiants
les passaran a Espanya.

Una noia molt sensible, molt intel-
ligent, Nicole F..., que repueix el meu
curs de literatura, em diu:

- Jo no hi auré perquè si q me costi
no pot amar - hi.

Un altre Nadal. Mula de la Mare en
la meua oblit. Ombra lluminosa.

He passat la nit de Nadal escrivint una
~~la carta a la Mare~~ carta a la Mare. Ho en-
volia escriure cap més. Aquesta t'he escrit
perquè la debia a la Mare.

Fi d'any. Sena "any nou vida nou"
Vida nou s'espera, com sempre.

hi no fos aquest imperatiu: Supera! fa-
ria temps que la meua vida hauria atri-
bat a la darrera pàgina.

aves al vent, com les neves,
son aves de tempesta.

Algú m'ha preguntat per què heu anat a
munt d'ipèit.

Tout le monde a des chances de gagner au GRAND CONCOURS

1957 - 1958

SPÉC. L 322

KOHLER

En effet, tous ceux qui savourent le délicieux chocolat à croquer KOHLER à la pâte fine et légère, à l'arôme incomparable, peuvent participer en même temps au grand concours des "Merveilles du Monde", alors, non seulement ils seront "Fous de KOHLER" mais encore ils pourront gagner l'un des magnifiques prix offerts par KOHLER & NESTLÉ.

Pour cela il suffit de remplir l'album "Merveilles du Monde" N° 4 avec les images qui se trouvent dans toutes les tablettes de chocolat à croquer KOHLER, et de répondre juste aux questions posées.

ATTENTION ! Ce nouveau concours sera encore plus passionnant que les précédents. En effet, le gagnant pourra réaliser le rêve de sa vie puisqu'il recevra :

5 MILLIONS DE Frs en espèces

2ème prix : 2 MILLIONS de Frs en espèces

3ème prix : 1 MILLION de Frs en espèces

4ème au 6ème prix : 500.000 Frs en espèces.

En tout : 10.000 PRIX

LE MEILLEUR CHOCOLAT DU MONDE

Les Jeunes

s'habillent

chez Esders

ESDERS

LE CHAMPION DU *beau* VÊTEMENT

124, Rue de Rivoli - Métro : Châtelet

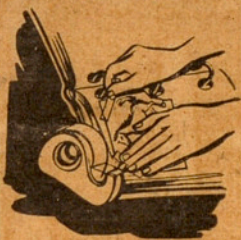
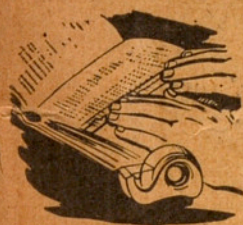

MARQUE DÉPOSÉE

SCOTCH

BRAND

au service de l'étudiant

Ayez toujours un petit Dévidoir "SCOTCH" sous la main, par exemple dans votre cartable ou dans votre pupitre.

SCOTCH est tellement pratique dans la vie quotidienne de l'étudiant... Pour réparer vos pages de livres ou cahiers déchirés, assembler des feuillets, réunir une documentation, fixer la couverture de vos livres, accrocher un emploi du temps au mur, sans abîmer celui-ci et même réparer provisoirement un verre de lunettes ou un stylo cassé.

1.729
5.00
3.00
80
2.00

2.809
1.830

1.729

309

1.729
3.000
8.000
2.000
1.500

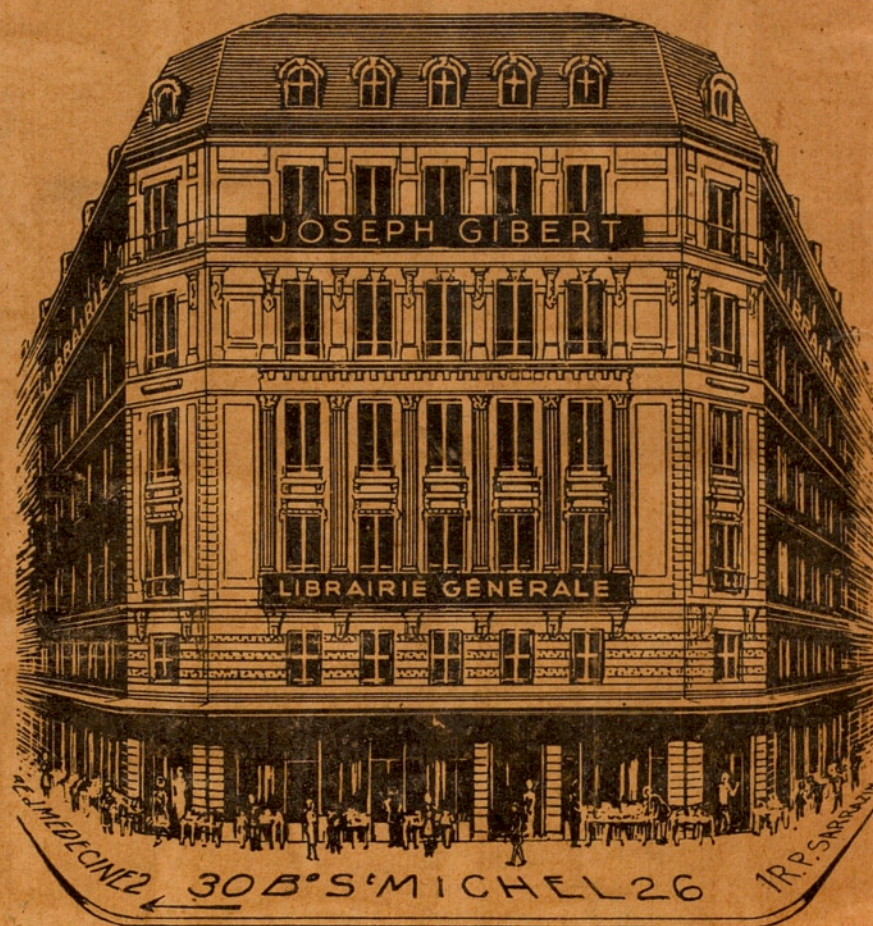
5000
20.000
10.000

80.000
100.000

LIBRAIRIES JOSEPH GIBERT

1886-1956

70 ANNÉES AU SERVICE DU LIVRE

VENTE • ACHAT • ECHANGE
TOUS LES LIVRES & FOURNITURES

30, BOULEVARD SAINT-MICHEL, 26

PARIS (6°) - Métro: ODÉON et LUXEMBOURG

ANGLE DES RUES RACINE, ECOLE DE MÉDECINE, PIERRE-SARRAZIN